

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kolmas jaosto)

6 päivänä maaliskuuta 2002 *

Yhdistetyissä asioissa T-127/99, T-129/99 ja T-148/99,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, edustajinaan
asianajajat A. Creus Carreras ja B. Uriarte Valiente,

kantajana asiassa T-127/99,

Comunidad Autónoma del País Vasco,

Gasteizko Industria Lurra, SA, kotipaikka Vitoria (Espanja),

edustajinaan asianajajat F. Pombo García, E. Garayar Gutiérrez ja J. Alonso
Berberena, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-129/99,

Daewoo Electronics Manufacturing España, SA, kotipaikka Vitoria, edustajinaan
asianajajat A. Creus Carreras ja B. Uriarte Valiente,

kantajana asiassa T-148/99,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään F. Santaolalla, G. Rozet ja G. Valero Jordana, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jota tukee

Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL), kotipaikka Madrid (Espanja), edustajinaan asianajajat M. Muñoz ja M. Cortés Muleiro, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

ja

Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED), edustajanaan asianajaja A. González Martínez, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana asiassa T-148/99,

jossa kantajat vaativat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan Espanjan Daewoo Electronics Manufacturing España SA:lle (Demesa) myöntämästä valtiontuesta 24 päivänä helmikuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 1999/718/EY (EYVL L 292, s. 1),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit
K. Lenaerts, V. Tiili, R. M. Moura Ramos ja M. Jaeger,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.6.2001 pidetyssä suullisessa
käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Asiaa koskevat oikeussäännöt

Sallittu tuen enimmäisintensiteetti Baskimaassa

Komission ehdottaman (EYVL, 1996, C 25, s. 3) Espanjan aluetukien kartan mukaan Baskimaassa myönnettävän tuen enimmäismäärä on 25 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna.

Baskimaan autonomisen alueen Ekimen-aluetukiohjelma

- 2 Komissio hyväksyi 12.12.1996 tekemällään päätöksellä [SG (96) D/11028 (valtioneuvoston päätös N 529/96)], josta julkaistiin tiedonanto (EYVL 1997, C 189, s. 7), Baskimaan autonomisen alueen Ekimen-aluetukiohjelman, jonka Espanja oli ilmoittanut sille valmisteluvaiheessa 28.6.1996. Ohjelma vahvistettiin 17.12.1996 annetulla asetuksella nro 289/1996 (jäljempänä Ekimen-asetus), joka julkaistiin Boletín Oficial del País Vasco nro 246, 23.12.1996, s. 20138.

- 3 Ohjelma kattoi vuodet 1996—1998. Sen tarkoituksena oli edistää aluekehitystä ja luoda uusia työpaikkoja Baskimaan autonomisella alueella (Ekimen-asetuksen 1 §). Tukea voitiin myöntää avustuksina tai korkotukilainoina uusien tuotantolaitosten perustamiseen tai olemassa olevien infrastruktuurien laajentamiseen tai nykyaikaistamiseen (Ekimen-asetuksen 9 §). Tukikelpoiset kustannukset saivat aiheutua maa-alueista, rakennuksista ja tuotantolaitoksista (Ekimen-asetuksen 7 §:n a kohta).

- 4 Tukia voitiin myöntää erityisesti teollisuusyrityksille (Ekimen-asetuksen 3 §). Tämän vuoksi Ekimen-asetuksen 5 §:ssä säädettiin, että investointien oli täytettävä seuraavat edellytykset:

— investoinnin kohteena olevan hankkeen on oltava teknisesti, taloudellisesti ja rahoituskelpoisesti toteuttamiskelpoinen, ja hanke on toteutettava kolmen vuoden kuluessa tuen myöntämisestä

- investoinnin on oltava yli 360 miljoonaa Espanjan pesetaa (ESP)

- hankkeen on mahdollistettava vähintään 30 työpaikan luominen

- huomioon otettavat investoinnit on toteuttanut ja uudet työpaikat on luonut yksi ainoa oikeudellinen yksikkö, ja sellaisen yrityksen osalta, jolla on useampia tuotantokeskuksia, vain yksi näistä tuotantokeskuksista, jollei asianmukaisesti ole osoitettu, että kyse on yhdestä ja samasta investointihankkeesta

- vähintään 30 prosenttia investoinnista on rahoitettava edunsaajayrityksen omin varoin.

5 Ekimen-asetuksen 10 §:n mukaan tukiohjelman perusteella myönnettyt tuet eivät saa ylittää 25:tä prosenttia investoinnin määrästä (ks. jäljempänä 112 kohta).

Álavan historiallisella alueella voimassa olevat veroedut

6 Baskimaan voimassa oleva verojärjestelmä perustuu Espanjan 13.5.1981 annetulla lailla nro 12/1981, sellaisena kuin se on muutettuna 4.8.1997 annetulla lailla nro 38/1997, vahvistettuun taloudellista yhteistyötä koskevaan säännöstöön. Kyseisen lainsäädännön mukaan Diputación Foral de Álava voi tietyin edellytyksin päättää omalla alueellaan voimassa olevasta verojärjestelmästä.

- 7 Tämän perusteella Diputación Foral de Álava on toteuttanut erilaisia verotuksellisia tukitoimenpiteitä, erityisesti 45 prosentin verohyvityksen ja yhtiöveron veroperustan alennuksen.

45 prosentin verohyvitys

- 8 Territorio Histórico de Álavan vuoden 1995 talousarvion toteuttamisesta 20.12.1994 annetun paikallisen säännösten (Norma Foral) nro 22/1994 kuudennessa lisäsäännöksessä (Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava, jäljempänä BOTHA, nro 5, 13.1.1995) säädetään seuraavaa:

”Uuden aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan 1.1.1995 ja 31.12.1995 välisenä aikana tehdyille investoinneille, jotka ylittävät 2,5 miljardia [Espanjan pesetaa (ESP)], myönnetään ylittävän osan perusteella Diputación Foral de Álavan päätöksellä 45 prosentin verohyvitys Diputación Foral de Álavan vahvistaman investoinnin määrästä vähennyksenä lopullisesta verona maksettavasta määrästä.

Verohyvitykset, joita ei ole käytetty, koska ne ylittävät maksettavan veron määrän, voidaan siirtää myöhemmäksi aina yhdeksän vuoden päähän siitä vuodesta, jolloin Diputación Foral de Álavan päätös on tehty.

Diputación Foral de Álavan päätöksessä määrätään kuhunkin yksittäistapaukseen sovellettavista aikarajoista ja rajoituksista.

Tämän säännöksen nojalla myönnetty edut eivät ole yhteensopivia minkään muun veronhuojennuksen kanssa, joka samoista investoinneista voitaisiin myöntää.

Diputación Foral de Álava päättää myös investointiprosessin kestosta; siihen voi sisältyä myös investointeja, jotka on tehty investointeihin johtavan hankkeen valmisteluvaiheen aikana.”

9 Kyseisen säännöksen voimassaoloaika jatkettiin vuodelle 1996 20.12.1995 annetun paikallisen säännösten nro 33/1995 viidennellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 4, 10.1.1996), sellaisena kuin sitä on muutettu 5.7.1996 annetun paikallisen säännösten nro 24/1996 ainoan poikkeussäännöksen (BOTHA, nro 90, 9.8.1996) 2.11 §:llä. Verotuksellista toimenpidettä jatkettiin vuodelle 1997 18.12.1996 annetun paikallisen säännösten nro 31/1996 seitsemännellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 148, 30.12.1996). Verohyvitys, joka vastasi 45:tä prosenttia investointien määrästä, pidettiin voimassa vuonna 1998 ja vuonna 1999 — sanamuodoltaan tosin erilaisena — 19.12.1997 annetun paikallisen säännösten nro 33/1997 yhdennellätoista lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 150, 31.12.1997) ja 17.12.1998 annetun paikallisen säännösten nro 36/1998 seitsemännellä lisäsäännöksellä (BOTHA, nro 149, 30.12.1998).

Yhtiöveron veroperustan alennus

10 Paikallisen säännösten nro 24/1996, joka on annettu 5.7.1996 ja joka on mainittu edellä olevassa kohdassa, 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Liiketoimintaansa aloittavat yritykset ovat oikeutettuja taloudellisesta tuloksestaan laskettavan veroperustan alennukseen, joka voi olla ensimmäisenä

vuotena 99, toisena vuotena 75, kolmantena vuotena 50 ja neljäntenä vuotena 25 prosenttia ennen veroperustan tasaamista aiempien tilikausien tappioilla, alkaen ensimmäisestä verovuodesta, jona ne ensimmäisen neljän toimintavuotensa aikana saavuttavat positiivisen tuloksen.

— —

2. Tämän alennuksen saamiseksi verovelvollisten on täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) Niiden maksetun alkupääoman on oltava vähintään 20 miljoonaa ESP.
- b) — —
- c) — —
- d) Uusi toiminta ei saa olla sellaista, jota on harjoitettu aiemmin suoraan tai välillisesti eri omistuksessa.
- e) Uutta liiketoimintaa on harjoitettava kiinteistössä, jossa mikään luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei ole aiemmin harjoittanut mitään muuta toimintaa.

- f) Yrityksen on kahden ensimmäisen toimintavuotensa aikana investoitava aineelliseen käyttöomaisuuteen vähintään 80 miljoonaa ESP; tätä omaisuutta on käytettävä yrityksen toimintaan eikä sitä saa vuokrata eikä luovuttaa kolmansien käyttöön. Tämän vaatimuksen täyttämiseksi leasingillä hankittu omaisuus on myös katsottava investoinniksi aineelliseen käyttöomaisuuteen, jos yritys sitoutuu ostamaan sen.
- g) Yrityksen on luotava vähintään kymmenen työpaikkaa kuuden kuukauden kuluessa liiketoiminnan aloittamisesta ja sen on pidettävä työvoima vuosittain keskimäärin tällä samalla tasolla siihen vuoteen asti, jona sen oikeus veroperustan alennukseen päättyy.
- h) — —
- i) Yrityksellä on oltava liiketoimintasuunnitelma vähintään viidelle vuodelle.

3. — —

4. Edellä 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettu vähimmäisinvestointi ja 2 kohdan g alakohdassa mainittu työpaikkojen vähimmäismäärä eivät sovi minkään muun samaa investointia tai samoja työpaikkoja koskevan veronhuojennuksen perustaksi.

5. Tässä säännöksessä määrättyä alennusta haetaan verohallinnolle osoitettavalla hakemuksella. Verohallinto tarkastaa perusvaatimusten täyttymisen ja ilmoittaa

sitten tarvittaessa hakijayritykselle tilapäisestä luvasta, joka on vahvistettava Álavan Diputación Foralin päätöksellä.

— — ”

Riidan perustana olevat tosiseikat

- 11 Baskimaan viranomaiset ja Daewoo Electronics Co. Ltd (jäljempänä Daewoo Electronics) allekirjoittivat 13.3.1996 yhteistyösopimuksen, jossa Daewoo Electronics sitoutui perustamaan Baskimaahan jääkaappitehtaan. Baskimaan viranomaiset sitoutuivat puolestaan tukemaan kyseistä hanketta myöntämällä erilaisia avustuksia.
- 12 Sopimuksen mukaan edellä mainitulle suunnitelmalle voitiin myöntää avustusta, jonka suuruus olisi korkeintaan 25 prosenttia käyttöomaisuuden hankintaan tehtävistä investoinneista ja käynnistyskustannuksista, sekä kaikkia muita Baskimaassa yleisesti saatavilla olevia valtiontukia ympäristönsuojelua, tutkimus- ja kehitystyötä sekä energiansäästöä koskeviin investointeihin.
- 13 Daewoo Electronicsin perustaman yrityksen oli laadittava liiketoimintasuunnitelma, joka Baskimaan viranomaisten oli hyväksyttävä ennen kuin suunnitelma voitiin panna täytäntöön. Vuosia 1996—2001 koskeva suunnitelma esitettiin Baskimaan viranomaisille syyskuussa 1996. Sen mukaan yritykseen investoitaisiin 11 835 600 000 ESP ja luotaisiin 745 uutta työpaikkaa. Myyntitoiminta oli tarkoitus aloittaa vuonna 1997 pääasiassa Espanjan, Ranskan ja Italian markkinoilla, joista sitä laajennettaisiin vuonna 1998 Saksan ja

Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoille. Suurin osa liikevaihdosta aiottiin aluksi saada Espanjan markkinoilta. Vientiä aiottiin kasvattaa vuosittain, kunnes sen osuus olisi kolmen tai neljän vuoden kuluttua 60 prosenttia yrityksen kokonaisliikevaihdosta.

- 14 Daewoo Electronics Manufacturing España SA -niminen yhtiö (jäljempänä Demesa) perustettiin Espanjan oikeuden mukaan 7.10.1996 ja se oli Daewoo Electronicsin kokonaan omistama tytäryhtiö.
- 15 Julkisen sektoriin kuuluva Gasteizko Industria Lurra SA -niminen yritys (jäljempänä Gasteizko Industria) tarjosi 10.10.1996 päivätyllä kirjeellä Demesalle myytäväksi 4 125 ESP:n neliömetrihintaan kunnallistekniikalla varustettua 100 000 neliömetrin suuruista aluetta, joka sijaitsi Virotia-Gasteizissa Jündizen teollisuusalueella. Demesa hyväksyi tarjouksen marraskuussa 1996.
- 16 Vuoden 1996 marraskuun paikkeilla Demesa aloitti jääkaappitehtaansa rakennustyöt.
- 17 Baskimaan hallitus päätti 24.12.1996 myöntää Demesalle Ekimen-asetuksen (ks. edellä 2—5 kohta) perusteella avustusta, jonka määrä oli 25 prosenttia bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna suunnitellun kokonaisinvestoinnin määrästä eli 2 958 900 000 ESP.
- 18 Kantaja sai edellä 8 ja 9 kohdassa tarkoitettua 45 prosentin verohyvityksen Diputación Foral de Álavan 21.10.1997 tekemän päätöksen nro 737/1997 perusteella.

- 19 Demesa maksoi 30.12.1997, jolloin virallinen kauppakirja allekirjoitettiin, Gas-teizko Industrialle maa-alueen kauppahinnan, joka oli vahvistettu 10.10.1996 päivätyssä tarjouksessa (ks. edellä 15 kohta).
- 20 Myös kyseistä maa-aluetta koskeva virallinen kauppakirja laadittiin 30.12.1997.

Hallinnollinen menettely

- 21 Komissio sai 11.6.1996 päivätyllä kirjeellä Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (jäljempänä ENFEL) kantelun, jonka mukaan Espanja on myöntänyt Demesalle avustuksina ja verovapautuksina tukea, jonka määrä ylittää Baskimaassa myönnettäville aluetuille asetetut enimmäismäärät. Komissio sai tätä koskevat kantelut myös conseil européen de la construction d'appareils domestiques'ltä (jäljempänä CECED) sekä Associazione Nazionale Industria Elettrotecniche ed Elettronichelta (ANIE).
- 22 Komissio pyysi Espanjan viranomaisilta tietoja tuista 26.6.1996 päivätyllä kirjeellä.
- 23 Espanjan viranomaiset lähettivät komissiolle joitakin tietoja 16.9.1996 päivätyllä kirjeellä. Baskimaan viranomaiset toimittivat komissiolle lisätietoja 11.2.1997 päivätyllä kirjeellä.

24 Komissio ilmoitti 16.12.1997 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisille, että se oli päättänyt muun muassa ”aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn alueella sovellettavan 25 prosentin (nettoavustusekvivalentteina) enimmäistuen ylittymisestä, jos Demesalle myönnetään — — tukea jossakin seuraavista muodoista:

— Álavan maakunnan verohallinnon myöntäminä veroetuina (yritysverotusta koskeva Norma Foral 24/1996, 5. heinäkuuta 1996),

— veroetu, joka myönnetään 45 prosentin vähennyksenä lopullisesta yritysverona maksettavasta summasta (Álavan maakunnan talousarviota koskeva Norma Foral 22/1994, 20. joulukuuta 1994, kuudes lisäsäännös, sekä sitä jatkavat asetukset Norma Foral 33/1995, 20. joulukuuta 1995 (viides lisäsäännös), Norma Foral 24/1996, 5. heinäkuuta 1996 (poikkeussäännöksen kohta 2.11) ja Norma Foral 31/1996, 18. joulukuuta 1996 (seitsemäs lisäsäännös).

— Demesan oikeus käyttää ilmaiseksi 500 000 m²:n tonttia Júndizin teollisuusalueella vuodesta 1996 lähtien sekä mahdollisen kauppahinnan poikkeaminen markkinahinnoista”.

25 Komissio kehotti niitä, joita asia koskee, toimittamaan väitettyjä tukia koskevat huomautuksensa (EYVL 1998, C 103, s. 3). Espanjan viranomaiset esittivät

huomautuksensa 23.1.1998 ja 6.3.1998 päivätyillä kirjeillä. Komissio sai niiden, joita asia koskee, huomautukset, ja toimitti ne Espanjan viranomaisille, jotka ilmoittivat sille kyseisiä huomautuksia koskevat kommenttinsa 20.10.1998 päivätyillä kirjeellä.

- 26 Komissio ilmoitti 4.6.1998 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisille päätöksestään laajentaa aloittamansa menettely siihen osaan Demesalle Ekimen-ohjelman perusteella myönnettyä tukea, johon ei sovelleta Ekimen-asetuksen 10 §:n 1 momentin yleissääntöä, jonka mukaan hyväksyttävä tuki-intensiteetti on 10 prosenttia todellisista tukikelpoisista kustannuksista (ks. jäljempänä 112 kohta).
- 27 Se kehotti niitä, joita asia koskee, toimittamaan tätä koskevat huomautukset (EYVL 1998, C 266, s. 6). Espanjan viranomaiset esittivät huomautuksensa 22. ja 24.7.1998 päivätyillä kirjeillä. Komissio toimitti niiden muiden, joita asia koskee, esittämät huomautukset Espanjan viranomaisille, jotka vastasivat niihin 3.12.1998 päivätyllä kirjeellä.
- 28 Komission yksiköiden ja Baskimaan viranomaisten edustajien välillä käytiin neuvotteluja Brysselissä sekä Vitoria-Gasteizissa 29.10.1998 ja 15.12.1998.
- 29 Komissio teki 24.2.1999 päätöksen 1999/718/EY Espanjan Daewoo Electronics Manufacturing España SA:lle (Demesa) myöntämästä valtiontuesta (EYVL L 292, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös).

30 Kyseisen päätöksen päätösosassa todetaan muun muassa seuraavaa:

”1 artikla

Espanja on myöntänyt [Demesalle] seuraavat valtiontuet:

- a) edun, jonka [Demesa] sai, kun Júndizin teollisuusalueella (Vitoria-Gasteiz) sijaitsevan maa-alueen hinnan maksamista lykättiin yhdeksällä kuukaudella alkaen siitä, kun Demesa otti tontin hallintaansa rakentaakseen sille tuotantolaitoksen (helmikuusta 1997), siihen saakka, kun se maksoi tontin hinnan; tämä etu arvioidaan 184 075,79 euron suuruiseksi,

- b) edun, joka vastaa Júndizin teollisuusalueella (Vitoria-Gasteiz) sijaitsevan tontin markkinahinnan ja [Demesan] siitä maksaman hinnan välistä erotusta, joka on 213 960,31 euroa,

- c) viiden prosenttiyksikön korotuksen Ekimen-ohjelman mukaisesti myönnetyille tuille asetettuun 20 prosentin enimmäismäärään tukikelpoisista kustannuksista jättämällä ulkopuolelle tuotantovälineistä aiheutuneet kustannukset, jotka määriteltiin Espanjan 24 päivänä heinäkuuta 1998 päivätyn kirjeen liitteenä olleessa alueviranomaisen tilintarkastuskertomuksessa 1 803 036,31 euroksi,

- d) veroedun, joka myönnetään 45 prosentin vähennyksenä investointikustannuksista ja jonka Álavan maakuntaneuvosto määritteli 21 päivänä lokakuuta 1997 tehdyssä päätöksessään 737/1997,

- e) Norma Foralin 24/1996 26 artiklassa säädetyn uusille yrityksille myönnettävän vähennyksen veron perusteesta.

Nämä tuet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia.

2 artikla

1. Espanjan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet

- a) vaatiakseen tuensaaajayritystä maksamaan takaisin 1 artiklan a, b ja c kohdassa tarkoitetut tuet, jotka on asetettu luvattomasti sen käyttöön,

- b) poistaakseen 1 artiklan d ja e kohdissa tarkoitetuista tuista saadut edut, jotka on myönnetty tuensaaajayritykselle laittomasti.

2. Tuet on perittävä takaisin Espanjan lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen ja määräysten mukaisesti. Takaisinperittäviin tukiin on lisättävä korko tuen myöntämispäivästä sen todelliseen takaisinmaksupäivään asti. Korko lasketaan aluetukien avustusekvivalentin laskennassa käytetyn viitekoron perusteella.

3 artikla

Espanjan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.”

Asian käsittelyn vaiheet

31 Kantajat asioissa T-127/99, T-129/99 ja T-148/99 ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 25.5., 26.5. ja 18.6.1999 jättämillään kannekirjelmillä nostaneet nyt käsiteltävinä olevat kanteet, joissa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista.

- 32 ANFEL on toimittanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 17.11.1999 väliintulohakemuksen, jossa se pyytää saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia asioissa T-127/99 ja T-129/99.
- 33 ANFEL ja CECED ovat toimittaneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.12.1999 väliintulohakemukset, joissa ne pyytävät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia asiassa T-148/99.
- 34 Kyseiset väliintulohakemukset hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun kolmannen jaoston puheenjohtajan 25.2.2000 antamilla määräyksillä.
- 35 ANFEL ja CECED antoivat 12.4.2000 välintulokirjelmänsä, joista asianomaiset esittivät huomautuksensa.
- 36 Asiat T-127/99, T-129/99 ja T-148/99 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten 5.6.2001 annetulla määräyksellä.
- 37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.
- 38 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 26.6.2001 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

39 Kantaja asiassa T-127/99 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi ja toteaa sen perustelluksi, sekä kumoaa riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdan ja e kohdan sekä 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 2 kohdan

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

40 Kantajat vaativat asiassa T-129/99, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut

— velvoittaa ANFEL:n korvaamaan välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

41 Kantaja asiassa T-148/99 vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— ottaa kanteen tutkittavaksi ja toteaa sen perustelluksi

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

42 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 vaativat myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää komission toimittamaan riidanalaisen päätöksen tekemistä koskevat sisäiset asiakirjansa. Kantajat vaativat asiassa T-129/99 komissiota toimittamaan kaikki riidanalaista päätöstä koskevat hallinnolliset asiakirjat.

43 Komissio vaatii asiassa T-127/99 ja asiassa T-148/99, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

- 44 Komissio vaatii asiassa T-129/99, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohtaa ja e kohtaa, sekä toissijaisesti hylkää kanteen tältä osin perusteettomana
 - hylkää kanteen siltä osin kuin se koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a—c kohtaa
 - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 45 Komissio katsoo lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on hylättävä kantajien asioissa T-127/99, T-129/99 ja T-148/99 esittämät vaatimukset, jotka koskevat tiettyjen asiakirjojen tai kaikkien hallinnollisten asiakirjojen toimittamista.
- 46 Suullisessa käsittelyssä esittämiensä tarkennusten mukaisesti ANFEL vaatii kaikissa kolmessa asiassa ja CECED asiassa T-148/99, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- hylkää kanteen
 - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiassa T-129/99 nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten osittainen puuttuminen

- 47 Komissio väittää, ettei asiassa T-129/99 nostettua kannetta voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin kantajat vaativat riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdan ja e kohdan kumoamista. Nämä säännökset eivät näet koske kantajia suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 48 Kantajat asiassa T-129/99 väittävät puolestaan, että riidanalaista päätöstä on käsiteltävä jakamattomana kokonaisuutena. Ne katsovat lisäksi, että komissio on käsitellyt yhdessä riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d ja e kohdassa sekä 1 artiklan a—c kohdassa tarkoitetut verotukselliset tuet, ja todennut tämän perusteella, että Demesalle myönnettyjen tukien kokonaismäärä ylittää sallitun tuen enimmäisintensiteetin Baskimaassa. Kantajat toteavat lopuksi, että Baskimaan autonomisella alueella on Espanjan oikeuden perusteella toimivalta riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa ja e kohdassa kyseessä olevissa verotusta koskevissa asioissa. Sillä on näin ollen katsottava olevan asiavaltuus riidanalaisen päätöksen edellä mainittujen säännösten osalta.
- 49 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi, ettei riidanalaista päätöstä ole osoitettu asian T-129/99 kantajille eli Baskimaan autonomiselle alueelle ja Gasteizko Industrialle. Näin ollen on tutkittava, voidaanko riidanalaisen päätöksen katsoa koskevan näitä asianosaisia suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 50 Tältä osin on muistutettava yhtäältä, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a ja b kohta liittyvät tukiin, joita Gastezko Industrian on väitetty myöntäneen Demesalle, ja toisaalta, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohta koskee tukea, jonka Baskimaan autonomisen alueen on väitetty myöntäneen tälle

samaiselle yritykselle. Riidanalaisen päätöksen kyseessä olevat säännökset eivät ainoastaan koske toimia, jotka asian T-129/99 kantajat ovat toteuttaneet, vaan niillä myös estetään kyseisiä kantajia käyttämästä niille suoraan Espanjan sisäisen oikeuden nojalla annettuja toimivaltuuksiaan haluamallaan tavalla (ks. vastaavasti asia T-214/95, Vlaams Gewest v. komissio, tuomio 30.4.1998, Kok. 1998, s. II-717, 29 ja 30 kohta ja asia T-288/97, Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia v. komissio, tuomio 15.6.1999, Kok. 1999, s. II-1871, 31 kohta).

- 51 Tästä seuraa, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a ja b kohta koskevat Gasteizko Industriaa suoraan ja erikseen, ja että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohta koskee Baskimaan autonomista aluetta suoraan ja erikseen.
- 52 Kun kyse on yhdestä ja samasta kanteesta, voidaan jo näin ollen todeta, että asiassa T-129/99 nostettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a—c kohdan kumoamista (ks. vastaavasti asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok. 1993, s. I-1125, 31 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 95).
- 53 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d ja e kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden eli verohyvityksen ja veroperustan alentamisen osalta asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, ettei yksikään asian T-129/99 kantajista ole toteuttanut kyseisiä toimenpiteitä.
- 54 Kantajat asiassa T-129/99 väittävät kuitenkin, että myös riidanalaisen päätöksen kyseiset säännökset koskevat niitä suoraan ja erikseen. Ne vetoavat tältä osin ensinnäkin Baskimaan autonomiselle alueelle verotusta koskevissa asioissa kuuluvaan toimivaltaan.

- 55 Kyseistä väitettä ei voida kuitenkaan hyväksyä, koska Baskimaan autonominen alue ei ole osoittanut, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d ja e alakohta estäisivät sitä käyttämästä sille annettua verotusta koskevaa toimivaltaansa, kuten se on väittänyt (edellä 50 kohdassa mainittu asia *Vlaams Gewest v. komissio*, tuomion 29 kohta).
- 56 Kantajat eivät voi myöskään väittää, ettei riidanalaisen päätöksen säännöksiä voida tarkastella erikseen. Riidanalaista päätöstä on näet tarkasteltava joukkona päätöksiä, jotka koskevat eri julkisten yksikköjen samalle yritykselle myöntämiä erilaisia tukia.
- 57 Lisäksi toisin kuin kantajat ovat väittäneet, komissio ei ole ottanut riidanalaisessa päätöksessä huomioon 1 artiklan d ja e kohdassa tarkoitettuja väitettyjä tukia arvioidessaan, ovatko Demesalle Ekimen-ohjelman perusteella myönnettyt edut ylittäneet 12.12.1996 tehdyssä päätöksessä vahvistetun hyväksytyen enimmäismäärän (ks. edellä 2 kohta). Komissio ei ole myöskään riidanalaisessa päätöksessä perustanut arviointiaan siitä, että riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettut väitetyt tuet ovat yhteismarkkinoille soveltumattomia, toteamukseen, jonka mukaan kaikki Demesan hyväksi toteutetut erilaiset avustukset ylittävät Baskimaalle vahvistetun 25 prosentin nettoavustusekvivalentin enimmäismäärän (ks. edellä 1 kohta).
- 58 Näin ollen on pääteltävä, että asiassa T-129/99 nostettua kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d ja e kohdan kumoamista, sekä näin ollen myös siltä osin kuin siinä vaaditaan riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan kumoamista.

Pääasia

- 59 Nyt käsiteltävänä olevia kanteita koskevista kannekirjelmistä on erotettavissa kolme yhteistä kanneperustetta. Ensimmäinen yhteinen kanneperuste koskee

EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 87 artiklan 1 kohta) rikkomista. Toinen kanneperuste liittyy luottamuksen suojan periaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen, ja kolmas kanneperuste EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan (josta on tullut EY 253 artikla) rikkomiseen.

- 60 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 vetoavat myös puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevaan kanneperusteeseen. Kantajat asiassa T-129/99 vetoavat lisäksi perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan rikkomista koskevaan kanneperusteeseen.

I Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan rikkomista

- 61 Kyseinen kanneperuste jakautuu kuuteen osaan. Viisi ensimmäistä osaa koskevat riidanalaisen päätöksen päätösosassa (1 artiklan a—e kohta) mainittuja erilaisia seikkoja, joiden väitetään olevan tukea. Kuudennessa osassa on kyse siitä, onko tuki mahdollisesti väärinä kilpailua tai vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

- 62 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että ennen riidanalaisen päätöksen 1 artiklan muiden kohtien lainmukaisuuden tarkastelemista on aluksi tutkittava kanneperusteen sitä osaa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohdassa tarkoitettua väitettyä tukea.

Ensimmäinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohdassa tarkoitettua 100 000 neliömetrin suuruisen maa-alueen kauppahintaa

- 63 Komissio on arvioinut riidanalaisessa päätöksessä Gasteizko Industrian Demesalle myymän 100 000 neliömetrin suuruisen maa-alueen markkinahinnaksi 4 481 ESP neliömetriltä (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan viimeinen alakohta). Kyse oli kunnallistekniikalla varustetusta tontista, jolla oli vesi-, kaasu- ja sähköjohdot sekä viemärit.
- 64 Komission vahvistama 4 481 ESP:n neliömetrihintaa on hinta, joka on mainittu Price Waterhousen tammikuussa 1997 laatimassa kertomuksessa (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan seitsemäs alakohta). ”Kyseisen kertomuksen mukaan 50 000 neliömetrin suuruisen rakennettujen maa-alueiden yksikköhinta samalla alueella, jolla myös Demesan käyttämä maa-alue sijaitsee, on 4 481 Espanjan pesetaa neliometriä kohden” (riidanalaisen päätöksen III.2.1 kohdan neljäs alakohta).
- 65 Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että komissio on tarkastanut Price Waterhousen laatiman arvion luotettavuuden kolmen muun kertomuksen avulla.
- 66 Komissio vetoaa ensinnäkin kahden kiinteistöalan asiantuntijan esittämään arvioon, jotka on päivätty 13.1. ja 6.2.1998 ja jotka Baskimaan alueviranomaiset ovat toimittaneet hallinnollisen menettelyn kuluessa. Riidanalaisessa päätöksessä todetaan tältä osin seuraavaa:

”Ensimmäisessä arvioissa huomautetaan — — , että yli 10 000 neliömetrin suuruisen rakennetun maa-alueen neliöhinta on luultavasti 4 000—4 500 Espanjan pesetaa. Toisessa arvioissa, joka perustuu todenmukaisiin tietoihin, eli

edellisinä kuukausina myytyjen vastaavanlaisten rakennettujen maa-alueiden myyntihintoihin, ilmoitetaan kahden huomattavasti suuremman, noin 33 000—50 000 neliömetrin maa-alueen neliöhinnaksi 5 000 pesetaa ja ilmoitetaan, ettei 100 000 neliömetrin rakennettujen tonttien osalta ole saatavilla viitehintoja, mutta että 4 000—4 800 pesetan neliöhintaa voitaisiin pitää tätä taustaa vasten perusteltuna suurista tonteista aiheutuvien korkeiden kunnallisteknisten kustannusten takia; arviossa korostettiin samalla tämänkaltaiseen kauppaan liittyviä poliittisia näkökohtia, joihin muut kuin taloudelliset tekijät väistämättä vaikuttavat” (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan viides alakohta).

67 Komissio on nojautunut vielä IDOM:n heinäkuussa 1998 laatimaan tilintarkastuskertomukseen. Riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että kyseisessä tilintarkastuskertomuksessa ”ilmoitettiin, että samalla alueella sijaitsevan rakentamattoman maa-alueen neliöhinta oli noin 5 000 Espanjan pesetaa. Demesan maksamaa hintaa perusteltiin tontin suuruuden takia myönnettyllä alennuksella. Tilintarkastaja piti kuitenkin päätelmissään kiinni 5 000 pesetan neliöhinnasta ja kiinnitti huomiota oman arvionsa ja alueviranomaisten asettaman 4 125 pesetan neliöhinnan väliseen eroon” (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan kuudes alakohta).

68 Komission päättelee, että ”näiden [kolmessa edellä mainitussa kertomuksessa olevien] arvioiden keskiarvo ei poikkea olennaisesti Price Waterhousen tammi-kuussa 1997 laskemasta rakennetun maa-alueen 4 481 Espanjan pesetan neliöhinnasta, johon on laskettu mukaan myös kunnallistekniset kustannukset” (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan seitsemäs alakohta). Tätä hintaa on näin ollen komission mukaan pidettävä markkinahintana.

69 Komissio toteaa vielä seuraavaa:

”Koska Demesa maksoi tontista vain 4 125 pesetaa neliometriä kohden, yhtiö sai edun, joka on laskettava näiden kahden yksikköhinnan välisenä erotuksena (356 pesetaa neliometriä kohden) ja joka on siten yhteensä 213 960,31 euroa (35 600 000 pesetaa)” (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan viimeinen alakohta).

- 70 Komissio on määritellyt näin ollen riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohdassa valtiontueksi ”edun, joka vastaa Júndizin teollisuusalueella (Vitoria-Gasteiz) sijaitsevan tontin markkinahinnan ja [Demesan] siitä maksaman hinnan välistä erotusta, joka on 213 960,31 euroa”.
- 71 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 katsovat, että komissio on rikkonut perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa katsoessaan, ettei kauppahinta, jonka suuruus oli 4 125 ESP neliömetriltä, vastannut markkinahintaa. Ne väittävät, että komissio on vahvistanut markkinahinnan riidanalaisessa päätöksessä mielivaltaisesti. Komissio on näet nojautunut Price Waterhouse -tilintarkastusyhtiön 50 000 neliömetrin suuruiselle maa-alueelle vahvistamaan 4 481 ESP:n neliömetrihintaan, vaikka kaikissa komissiolle hallinnollisen menettelyn kuluessa toimitetuissa riippumattomien asiantuntijoiden kertomuksissa todetaan, että todellinen myyntihinta 4 125 ESP neliömetriltä on markkinahintojen vaihteluvälillä.
- 72 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että Gasteizko Industrian suorittaman kaltainen viranomaisten tavaroiden myynti suosivin ehdoin voi olla valtiontukea (asia C-39/94, SFEI ym., tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. I-3547, 59 kohta).
- 73 Sen arvioimiseksi, onko Demesa saanut nyt käsiteltävänä olevassa asiassa valtiontukea hankkiessaan 100 000 neliömetrin suuruisen maa-alueen, on tutkittava, onko asianomainen yritys ostanut kyseessä olevan maa-alueen sellaiseen hintaan, jota se ei olisi saanut tavanomaisten markkinoilla sovellettavien ehtojen mukaan (asia C-342/96, Espanja v. komissio, tuomio 29.4.1999, Kok. 1999, s. I-2459, 41 kohta ja asia C-256/97, DM Transport, tuomio 29.6.1999, Kok. 1999, s. I-3913, 22 kohta).
- 74 Riidanalaisesta päätöksestä (ks. edellä 63—70 kohta) ilmenee, että komissio on antanut ratkaisevaa merkitystä Price Waterhousen kertomuksessa esitetylle 4 481 ESP neliömetrihinnalle. Arvioidakseen, liittyykö Demesan

100 000 neliömetrin suuruisesta maa-alueesta todellisuudessa maksamaan hintaan valtiontukea, komissio on verrannut myyntihintaa ainoastaan Price Waterhousen kertomuksessa mainittuun hintaan. Kolmessa muussa riidanalaisessa päätöksessä mainitussa kertomuksessa eli 13.1. ja 6.2.1998 laadituissa kertomuksissa sekä IDOM:n 1998 laatimassa kertomuksessa vahvistettuja hintoja on käytetty vain Price Waterhousen esittämän hinnan luotettavuuden tarkistamiseen.

- 75 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohdan lainmukaisuuden arvioimiseksi on näin ollen tutkittava, onko komissio voinut kohtuudella antaa Price Waterhousen kertomukselle tällaista ratkaisevaa merkitystä.
- 76 Tältä osin on todettava, että komissio on huomauttanut riidanalaisessa päätöksessä, että ”*jälkikäteen* [eli 13.1. ja 6.2.1998] laadituissa kahdessa arviossa ja [IDOM:n] tilintarkastuskertomuksessa esitetty hinta poikkeaa kiistatta *ennakoarviossa* esitetystä hinnasta” (riidanalaisen päätöksen V.2.2 kohdan kolmas alakohta).
- 77 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että Gasteizko Industria tarjosi Demesalle myytäväksi Júndizin teollisuusalueella sijaitsevaa 100 000 neliömetrin suuruista maa-alueita 4 125 ESP:n neliömetrihintaan 10.10.1996 päivätyllä kirjeellä. Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee lisäksi, että Demesa hyväksyi kyseisen tarjouksen suullisesti marraskuussa 1996. On todettava, että neljä riidanalaisessa päätöksessä mainittua arviota Price Waterhousen arvio mukaan lukien on laadittu vasta kaupanteon jälkeen. Näin ollen vaikka julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista annetusta komission tiedonannosta (EYVL 1997, C 209, s. 3) ilmeneekin, että myyntihintaan, joka vastaa riippumattoman asiantuntijan ennen myyntiä suorittamaa arviota, ei liity tukea, komissio ei ole voinut kohtuudella nojautua Price Waterhousen kertomuksen laadintahetkeen (tammikuu 1997) antaakseen juuri kyseiselle kertomukselle ratkaisevaa merkitystä.

- 78 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän kirjallisen kysymyksen perusteella komissio on selvittänyt, että myyjänä olevan kiinteistöyhtiön tilintarkastajana toimivan Price Waterhousen laatima arvio on ainoa hyväksyttävissä oleva arvio, koska se on tehty kyseisen kiinteistöyhtiön kiinteistöomaisuuden rahallisen arvon määrittämiseksi. Kyseessä on myös ainoa arvio, joka on tehty ennen päätöstä aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan (josta on tullut EY 88 artiklan 2 kohta) mukainen menettely. Tämän lisäksi komissio kyseenalaistaa 13.1. ja 6.2.1998 laadittujen kertomusten luotettavuuden, koska ensimmäinen kertomus ei perustu todellisiin markkinatietoihin ja koska toisessa kertomuksessa myyntihintaa on tarkastettu alaspäin poliittisin perustein.
- 79 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, että Price Waterhousen tammikuussa 1997 laatimalle kertomukselle ei voida antaa käsiteltävänä olevassa asiassa ratkaisevaa merkitystä sen perusteella, että 13.1. ja 6.2.1998 päivätyt arviot sekä IDOM:n kertomus on laadittu vasta menettelyn aloittamisen jälkeen. Kyseiset neljä kertomusta, Price Waterhousen kertomus mukaan lukien, on näet laadittu vasta sen jälkeen kun komissio oli jo alkanut tutkia Demesalle väitetysti myönnettyjä tukia. Asiaa koskeva ensimmäinen tietopyyntö esitettiin nimittäin kesäkuussa 1996.
- 80 Tämän jälkeen on todettava, ettei yhdessäkään riidanalaisessa päätöksessä mainitussa neljässä kertomuksessa nojauduta suoraan pinta-alaltaan 100 000 neliömetrin suuruisten maa-alueiden kauppoihin. Kuten riidanalaisessa päätöksessä todetaan, ”100 000 neliömetrin rakennettujen tonttien osalta [ei] ole saatavissa viitehintoja” (V.2.2 kohdan viides alakohta).
- 81 Kuitenkin 6.2.1998 päivätyn kertomuksen sekä IDOM:n tilintarkastuskertomuksen laatineet asiantuntijat ovat todella pyrkineet käytettävissä olevien tietojen perusteella esittämään arvion tämän suuruisen maa-alueen myyntihinnasta. Kertomukseen, joka on päivätty 13.1.1998, sisältyy kaikkia pinta-alaltaan yli 10 000 neliömetrin suuruisia maa-alueita koskeva yleisarvio.

- 82 Price Waterhousen kertomuksessa esitetään sitä vastoin 55 481 neliömetrin suuruista maa-alueita koskeva hinta-arvio eikä siinä oteta huomioon Demesan ostaman maa-alueen todellista pinta-alaa.
- 83 Näin ollen on katsottava, että komissio on toiminut mielivaltaisesti vahvistaessaan riidanalaisessa päätöksessä ratkaisevaksi viitehinnaksi Price Waterhousen kertomuksessa esitetyn hinnan.
- 84 Tätä päätelmää ei horjuta se, että komissio on tarkastanut Price Waterhousen esittämän hinnan vertaamalla sitä kolmessa muussa kertomuksessa eli 13.1. ja 6.2. 1998 laadituissa kertomuksissa sekä IDOM:n tilintarkastuskertomuksessa vahvistettujen hintojen keskiarvoon.
- 85 Komission oli yhtäältä tutkittava, oliko Demesan maksama kauppahinta markkinahinnan mukainen. Sen olisi näin ollen pitänyt verrata Demesan todellisuudessa maksamaa kauppahintaa eikä Price Waterhousen määrittämää hintaa niissä eri asiantuntijoiden laatimissa kertomuksissa esitettyihin hintoihin, jotka sillä oli käytössään hallinnollisessa menettelyssä, arvioidakseen sitä, poikkesiko Demesan maksama hinta tältä osin kyseisissä kertomuksissa esitetyistä hinnoista siten, että asiassa voitiin päätellä, että kyse oli valtiontuesta.
- 86 Toisaalta on todettava, että riidanalaisessa päätöksessä (V.2.2 kohdan seitsemäs alakohta) 13.1. ja 6.2.1998 laadittuihin kertomuksiin sekä IDOM:n tilintarkastuskertomukseen sisältyvien hintojen keskiarvon laskeminen perustuu kyseisten kertomusten väärään tulkintaan.

- 87 Tältä osin on korostettava komission selvittäneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämän kirjallisen kysymyksen johdosta, että se on laskenut riidanalaisessa päätöksessä huomioon otetun hinta-arvioiden keskiarvon (V.2.2 kohdan seitsemäs alakohta) seuraavalla tavalla:

”Vähimmäisarvot olivat — — seuraavat: 4 000 ESP neliömetriltä (Agence Luis Perales [13.1.1998 laadittu kertomus]), 4 000 ESP neliömetriltä (Agence Juan Calvo [6.2.1998 laadittu kertomus]) ja 5 000 ESP neliömetriltä (IDOM). Tämän perusteella vähimmäisarvo on keskimäärin 4 333 ESP neliömetriltä. Enimmäisarvot olivat seuraavat: 4 500 ESP neliömetriltä (Agence Luis Perales [13.1.1998 laadittu kertomus]) ja 4 800 ESP neliömetriltä (Agence Juan Calvo [6.2.1998 laadittu kertomus]). Tämän perusteella enimmäisarvo on keskimäärin 4 650 ESP neliömetriltä. Näin ollen näiden kolmen arvion perusteella keskiarvoksi tulee 4 491 ESP neliömetriltä”.

- 88 Ensimmäiseksi on todettava, että komissio on erehtynyt tosiseikkojen osalta katsoessaan, että IDOM:n tilintarkastuskertomuksen mukaan Demesan ostama maa-alue maksaa vähintään 5 000 ESP neliömetriltä. IDOM:n tilintarkastuskertomuksessa esitetään tosin kaavoittamattoman maa-alueen osalta luku ”noin 5 000 ESP” (”entorno a las 5 000 pesetas”) neliömetriltä. Tilintarkastuskertomuksessa todetaan kuitenkin myös, että Demesan maksama lopullinen hinta eli 4 125 ESP neliömetriltä on markkinahinta, josta on tehty normaali alueen pinta-alan suuruuteen perustuva alennus (”el precio final obtenido por Demesa es un precio de mercado con un descuento normal, teniendo en cuenta el tamaño de la superficie comprada”). Lisäksi on huomattava, että vaikka loppupäätelmissä viitataan vielä kerran 5 000 ESP:n neliömetrihintaan, niissä todetaan myös, että IDOM:n tarkastusten mukaan Demesan investointi toteutettiin nykyiseen markkinahintaan (”la inversión realizada por DEMESA se ajusta a los precios de mercado actuales, tras las comprobaciones efectuadas por IDOM”). IDOM:n tilintarkastuskertomuksesta ilmenee näin ollen, että vaikka normaalihintana voitaisiinkin pitää 5 000 ESP:n neliömetrihintaa, Demesan maksama kauppahinta oli markkinahinnan mukainen maa-alueen pinta-ala huomioon ottaen.
- 89 Toiseksi on todettava myös 13.1. ja 6.2.1998 laadituista kertomuksista ilmenevän, että 4 125 ESP:n neliömetrihintaa on markkinahinta. Ensimmäisessä kertomuksessa näet todetaan, että yli 10 000 neliömetrin suuruisen maa-alueen

markkinahinta vaihtelee 4 000 ja 4 500 ESP neliömetrihinnan välillä. Toisessa kertomuksessa viitataan markkinahintaan, joka on noin 4 000—4 800 ESP neliömetriltä. Kun komissio on laskenut eri kertomuksissa esitettyjen arvojen perusteella yhden ainoan keskiarvon, se on kuitenkin tulkinut virheellisesti 13.1. ja 6.2.1998 laadittuja kertomuksia. Koska Demesan maksama kauppahinta eli 4 125 ESP neliömetriltä on aina lähellä 13.1. ja 6.2.1998 laadituissa kertomuksessa esitetyn minimihintojen vaihteluvälin pienintä arvoa, komissio on laskieksaan yhden ainoan keskiarvon ottanut huomioon välttämättä 13.1. ja 6.2.1998 laadittujen kertomusten perusteella sellaisen oletetun markkinahinnan, joka on suurempi kuin Demesan maksama hinta, vaikka samoissa kertomuksissa todetaan, että 4 125 ESP:n neliömetrihintaa vastaa markkinahintaa.

90 Kaiken edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että kun komissio arvioi liittykö Demesan 100 000 neliömetrin suuruisesta maa-alueesta maksamaan kauppahintaan valtiontukea, sen riidanalaisessa päätöksessä omaksuma lähestymistapa on mielivaltainen. Komissio on tämän lisäksi tehnyt laskelmissaan tosiseikkoja koskevia virheitä.

91 Näin ollen komissio on rikkonut perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa katsoessaan riidanalaisessa päätöksessä, että Price Waterhousen esittämän 4 481 ESP:n neliömetrihinnan ja 4 125 ESP:n neliömetrihinnan välinen erotus oli valtiontukea.

92 Käsiteltävänä olevan kanneperusteen ensimmäinen osa on näin ollen perusteltu. Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohta on näin ollen kumottava asioissa T-129/99 ja T-148/99. Samoissa asioissa on myös kumottava riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohta siltä osin kuin siinä määrätään Espanjan kuningaskunta perimään Demesalta takaisin riidanalaisen päätöksen 1 artiklan b kohdassa tarkoitettu väitetty tuki.

Toinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a kohdassa tarkoitettua maa-alueen kauppahinnan maksamisen lykkäämistä

- 93 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a kohdassa komissio katsoo valtiontueksi ”edun, jonka [Demesa] sai, kun Júndizin teollisuusalueella (Vitoria-Gasteiz) sijaitsevan [Gasteizko Industria -nimisen julkisen yrityksen sille myymää 100 000 neliömetrin] maa-alueen hinnan maksamista lykättiin yhdeksällä kuukaudella alkaen siitä, kun Demesa otti tontin hallintaansa rakentaakseen sille tuotantolaitoksen (helmikuusta 1997), siihen saakka, kun se maksoi tontin hinnan; tämä etu arvioidaan 184 075,79 euron suuruiseksi”.
- 94 Tietyn päätöksen päätösosa ja perustelut liittyvät ehdottomasti toisiinsa, ja tämän vuoksi päätöstä tulkittaessa on otettava huomioon päätöksen tekemiseen johtaneet syyt (asia C-355/95 P, TWD v. komissio, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2549, 21 kohta).
- 95 Riidanalaisen päätöksen perusteluista ilmenee kuitenkin, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a kohdassa tarkoitettu tuki on etu, jonka Demesan on väitetty saaneen siitä, että se on voinut käyttää 100 000 neliömetrin maa-aluetta vastikkeetta yhdeksän kuukauden ajan sen vuoksi, että virallisen kauppakirjan tekeminen ja näin ollen maa-alueen kauppahinnan maksaminen lykkääntyi.
- 96 Riidanalaisen päätöksen päätösosan 1 artiklan a kohtaan liittyvän V.2.1 kohdan otsikkona on ”Vastikkeeton käyttöoikeus 100 000 neliömetrin maa-alueeseen”. Kyseisessä kohdassa komissio toteaa, että ”ei ole kuitenkaan esitetty todisteita siitä, että Demesalle olisi aiheutunut kustannuksia sen jakson aikana, jona se piti tonttia hallussaan rakentaakseen sille tehtaan ja joka ulottui — — myyntihinnan todelliseen maksupäivään saakka” (V.2.1 kohdan toinen alakohta). Komissio

toteaa lisäksi, että ”Demesa piti vähintään helmikuusta 1997 lokakuuhun 1997 ulottuvan jakson aikana hallussaan [Gasteizko Industria -nimisen julkisen yrityksen sille myymää 100 000 neliömetrin] maa-alueita, jolle se aikoi rakentaa tai rakennuttaa tehtaan, maksamatta alueesta myyntihintaa ja joutumatta maksamaan alueesta minkäänlaisia käyttökustannuksia” (V.2.1 kohdan viides alakohta).

Se huomauttaa vielä, että ”Demesa käytti maa-alueita joutumatta suorittamaan siitä rahallista vastiketta, jota maa-alueen myyvällä yhtiöllä olisi ollut oikeus vaatia” (V.2.1 kohdan seitsemäs alakohta).

97 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että Gasteizko Industria tarjosi Demesan ostettavaksi Jündizin teollisuusalueella sijaitsevaa 100 000 neliömetrin maa-alueita 10.10.1996 päivätyllä kirjeellä 4 125 ESP:n neliömetrihintaan ja että Demesa hyväksyi kyseisen tarjouksen suullisesti marraskuussa 1996. Myyntihinta, joka maa-alueesta oli sovittu maksettavaksi, suoritettiin 30.12.1997, jolloin virallinen kauppakirja allekirjoitettiin.

98 Vastauksessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen Demesa on myöntänyt aloittaneensa marraskuun 1996 paikkeilla työt rakentaakseen asianomaiselle maa-alueella tehtaan.

99 Koska kauppahinta maksettiin vasta 30.12.1997, komissiolla oli oikeus todeta riidanalaisessa päätöksessä, että Demesa käytti maa-alueita vastikkeetta vähintään yhdeksän kuukauden ajan.

100 Komissio ei voi kuitenkaan päätellä tämän käytön perusteella automaattisesti, että Gasteizko Industria olisi myöntänyt Demesalle valtioneuvoston tukea. Kyse on tuesta

ainoastaan, jos Gasteizko Industrian toiminta ei ollut yksityisen yrityksen tavanomaisen toiminnan mukaista (ks. vastaavasti asia C-261/89, Italia v. komissio, tuomio 3.10.1991, Kok. 1991, s. I-4437, 8 kohta).

- 101 Tältä osin kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 vetoavat Espanjan siviililain 1502 §:ään perustellakseen sen, minkä vuoksi kauppakirjan tekeminen ja näin ollen kauppahinnan maksaminen lykkääntyi. Kyseisessä säännöksessä todetaan seuraavaa:

”Jos ostajalla on epäselvyyttä omaisuuden hallintaoikeudesta tai omistusoikeudesta, tai hänellä on syytä pelätä tällaisia epäselvyyksiä vahvistus- tai hypoteekkikanteen vuoksi, hänellä on oikeus lykätä kauppahinnan maksamista siihen saakka, kunnes myyjä on selvittänyt kyseiset epäselvyydet tai poistanut tällaisten epäselvyyksien uhan — — .”

- 102 Kantajat väittävät, että Espanjan siviililain 1502 §:n soveltamisedellytykset olivat täyttyneet esillä olevassa asiassa. Gasteizko Industrian on pitänyt muodostaa 100 000 neliömetrin tontti kahdesta suuremmasta määräalasta. Toisaalta joukko maanviljelijöitä oli vedonnut Gasteizko Industrian kanssa tekemäänsä suulliseen sopimukseen, jossa heille annettiin oikeus viljellä maata. Maanviljelijät olivat myös panneet asian vireille Vitoria-Gasteizin tuomioistuimessa ja kyseinen oikeudenkäynti saatiin päätökseen vasta 4.11.1997. Kauppahinnan maksamista edeltäneestä maa-alueen käytöstä koitunutta etua ei kantajien mukaan voida katsoa valtiontueksi, koska se oli seurausta siitä, että asiassa oli sovellettava Espanjan siviilioikeusjärjestelmän yleisiä määräyksiä.

- 103 Vastauksena näihin väitteisiin, jotka myös Baskimaan viranomaiset ovat esittäneet hallinnollisen menettelyn kuluessa, komissio toteaa riidanalaisessa päätöksessä, että ”ei ole — — esitetty todisteita siitä, että Demesalle olisi aiheutunut kustannuksia sen jakson aikana, jona se piti tonttia hallussaan rakentaakseen sille tehtaan — — myyntihinnan todelliseen maksupäivään saakka” (V.2.1 kohdan toinen alakohta; ks. myös V.2.1 kohdan seitsemäs alakohta).

- 104 Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee näin ollen, että komissio on päätellyt, että kyse oli perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta, suoraan sen perusteella, että se on todennut Demesan käyttäneen vastikkeetta 100 000 neliömetrin maa-aluetta yhdeksän kuukauden ajan, tutkimatta kuitenkaan kysymystä siitä, oliko Gastezko Industrian toiminta mahdollisesti yksityisen toimijan toiminnan mukaista.
- 105 Niiden hallinnollisessa menettelyssä annettujen selvitysten perusteella, jotka koskivat syitä siihen, miksi virallisen kauppakirjan tekemistä ja kauppahinnan maksamista lykättiin 30.12.1997 saakka, komission olisi pitänyt tutkia, olisiko yksityinen toimija voinut vaatia kauppahintaa maksettavaksi ennen kyseistä päivää, ja jos vastaus tähän kysymykseen oli kielteinen, olisiko yksityinen toimija voinut vaatia korvausta siltä maa-alueen kauppahinnan maksamista edeltävältä ajalta, jolloin kyseistä maa-aluetta käytettiin.
- 106 Koska komissio ei kuitenkaan ole tutkinut asiaa, on todettava, ettei se ole esittänyt oikeudellisesti riittävää näyttöä siitä, että Demesa on saanut perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, koska se on käyttänyt vastikkeetta 100 000 neliömetrin maa-aluetta siihen saakka kunnes kauppahinta maksettiin 30.12.1997.
- 107 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävänä olevan kanneperusteen toinen osa on perusteltu.
- 108 Näin ollen riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a kohta on kumottava asioissa T-129/99 ja T-148/99. Näissä samoissa asioissa on myös kumottava riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohta siltä osin kuin siinä määrätään

Espanjan kuningaskunta perimään Demesalta takaisin riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a kohdassa tarkoitettu tuki.

Kolmas osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohdassa tarkoitettua Ekimen-asetuksessa vahvistetun enimmäismäärän väitettyä ylittämistä

- 109 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohdassa komissio on katsonut Espanjan myöntäneen yhteismarkkinoille soveltumattomana valtiontukena ”viiden prosenttiyksikön korotuksen Ekimen-ohjelman mukaisesti myönnettyille tuille asetettuun 20 prosentin enimmäismäärään tukikelpoisista kustannuksista jättämällä ulkopuolelle tuotantovälineistä aiheutuneet kustannukset, jotka määriteltiin Espanjan 24 päivänä heinäkuuta 1998 päivätyn kirjeen liitteenä olleessa alueviranomaisten tilintarkastuskertomuksessa 1 803 036,31 euroksi”.
- 110 Kantajien asioissa T-129/99 ja T-148/99 esittämät väitteet liittyvät yhtäältä Ekimen-ohjelman mukaiseen sallitun avustuksen enimmäismäärään ja toisaalta tietyistä tuotantovälineistä aiheutuvien kustannusten jättämiseen Ekimen-tukijärjestelmän mukaisten tukikelpoisten kustannusten ulkopuolelle.

Ekimen-ohjelman mukainen sallitun avustuksen enimmäismäärä

- 111 Demesalle myönnettiin Baskimaan autonomisen alueen hallituksen 24.12.1996 tekemällä päätöksellä Ekimen-ohjelman perusteella avustus, jonka määrä oli 25 prosenttia kiinteään omaisuuteen tehdyistä investoinneista.

112 Kyseisenä ajankohtana Ekimen-asetuksen 10 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Tuet, jotka myönnetään avustuksina, joita ei tarvitse maksaa takaisin ja joiden määrä ei saa ylittää 25:tä prosenttia tukikelpoisista investoinnista, myönnetään seuraavien perusteiden mukaan:

1. Avustusta myönnetään pääsääntöisesti 10 prosenttia tukikelpoisiksi katsottavista investoinneista.
2. Kun kyse on strategisista hankkeista ja hankkeista, joiden ansiosta voidaan luoda huomattava määrä työpaikkoja eli vähintään 50 työpaikkaa vähintään 750 miljoonan [ESP] investointia kohden, edellä 1 momentissa mainittua avustuksen määrää korotetaan viidellä prosenttiyksiköllä.
3. Niiden yritysten tukikelpoisiksi katsottaviin investointeihin, jotka toteuttavat hankkeensa tämän asetuksen 4 §:ssä tarkoitetuilla painopistealueilla, myönnetään lisäavustus, jonka suuruus on 5 prosenttia.
4. Prosenttiosuutta voidaan lisäksi korottaa aina 5 prosenttiyksikköön asti seuraavien edellytysten perusteella:

— hankkeen yhdentymisen Baskimaan teollisuustoimintaan

— investoinnin liittyminen Baskimaan kannalta strategiseen alaan

— hankkeen työllistävä vaikutus.”

- 113 Komissio totesi 12.12.1996 tehdyssä päätöksessä, jolla Ekimen-ohjelmaan liittyvä tuki hyväksyttiin (ks. edellä 2 kohta), seuraavaa:

”Komissio katsoo, että avustuksia, joita ei tarvitse maksaa takaisin ja joiden enimmäismäärä on 25 prosenttia bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna, myönnetään seuraavin ehdoin: a) pääsääntöisesti 10 prosenttia, b) strategisille tai työpaikkoja luoville hankkeille 5 prosenttia, c) painopistealueilla toteutettaville hankkeille 5 prosenttia, ja d) hankkeille, jotka edistävät huomattavasti aluekehitystä tai työpaikkojen luomista, 5 prosenttia”.

- 114 Riidanalaisessa päätöksessä komissio väittää, ettei Demesalle Ekimen-asetuksen perusteella myönnetty avustus, jonka määrä on 25 prosenttia kiinteään omaisuuteen tehtyjen investointien kustannuksista, ole Ekimen-ohjelmassa, sellaisena kuin komissio sen on hyväksynyt, asetettujen edellytysten mukainen. Se toteaa, että ”Ekimen-ohjelman asianmukaisen soveltamisen perusteella myönnetty avustus olisi tässä tapauksessa ollut enintään 20 prosenttia bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärästä” (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan kolmas alakohta). ”Komissio katsoo, että Demesan investointihanke täyttää asetuksen [10 §:n 1 momentin] perusteen (10 prosentin yleisavustus) ja [10 §:n 4 momentin] perusteen (5 prosentin lisätuki)” (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan kahdeksas alakohta). Ekimen-asetuksen 10 §:n 3 momentissa säädettyä perustetta ei sitä vastoin ole täytetty,

koska "Vitoria-Gasteiz, jossa Demesa toteutti investointinsa, ei ole Ekimen-ohjelmaa koskevien säännösten mukainen painopistealue" (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan yhdeksäs alakohta). "Komissio katsoo lisäksi asetuksen [10 §:n 2 momentissa] säädetyn perusteen osalta, että kahden 5 prosentin lisätuen myöntäminen rikkoo komission [12.12.1996 tekemässä päätöksessä] hyväksymiä Ekimen-ohjelman soveltamisedellytyksiä" (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan kymmenes alakohta). Hankkeelle ei näin ollen voida myöntää kahta viiden prosentin lisäavustusta sen perusteella, että ne ovat "strategisia hankkeita" ja "hankkeita, jotka edistävät huomattavasti aluekehitystä tai työpaikkojen luomista". Komission mukaan Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin perusteella hankkeelle voidaan näet myöntää ainoastaan yksi viiden prosentin lisäavustus.

115 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 väittävät, että Demesalla oli oikeus saada Baskimaan hallituksen sille myöntämä 25 prosentin avustus nettoavustusekvi-valenttina ilmaistuna: kymmenen prosenttia Ekimen-asetuksen 10 §:n 1 momentin perusteella, strategisena hankkeena viisi prosenttia ja työpaikkojen luojana viisi prosenttia Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin perusteella sekä viisi prosenttia Ekimen-asetuksen 10 §:n 4 momentissa vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Demesalla on näin ollen kantajien mukaan oikeus saada Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin nojalla kaksi viiden prosentin lisäavustusta, joista toinen perustuu siihen, että investointi oli strateginen hanke, ja toinen siihen, että kyse oli hankkeesta, jolla voitiin luoda huomattava määrä työpaikkoja, eli hanke, joka merkitsi vähintään 50:tä uutta työpaikkaa sekä 750 miljoonan ESP:n investointia. Komissio on kantajien mukaan todennut virheellisesti 12.12.1996 tehdyssä päätöksessä, jolla Ekimen-ohjelma hyväksyttiin, että Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin mukaan strategisille hankkeille "tai" työpaikkoja luoville hankkeille voidaan myöntää viiden prosentin avustus.

116 Kantajat väittävät, että komissio on tehnyt kirjoitusvirheen 12.12.1996 tekemässään päätöksessä, jolla Ekimen-järjestelmä hyväksyttiin. Kantajien mukaan kyseisessä päätöksessä olisi pitänyt todeta, että komissio hyväksyy järjestelmän sellaisena kuin se on sille ilmoitettu. Komissiolla ei missään tapauksessa ole valtuuksia muuttaa yksipuolisesti sille ilmoitettua tukijärjestelmää. Jos Ekimen-ohjelma olisi muodostunut sille ongelmalliseksi, se olisi voinut aloittaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen tutkintamenettelyn ja asettaa ohjelman hyväksymistä koskevalle päätökselleen tiettyjä ehtoja, mitä se ei kuitenkaan ole tehnyt.

- 117 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi asianosaisten olevan yhtä mieltä siitä, että Demesa on saanut Ekimen-ohjelman perusteella avustuksen, jonka suuruus on 25 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna, eli kymmenen prosenttia asetuksen 10 §:n 1 momentin perusteella, kaksi kertaa viisi prosenttia asetuksen 10 §:n 2 momentin perusteella ja viisi prosenttia asetuksen 10 §:n 4 momentin perusteella. Komissio katsoo kuitenkin riidanalaisessa päätöksessä, ettei asetuksen 10 §:n 2 momenttia voida soveltaa kahteen kertaan.
- 118 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tämän jälkeen, että Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin mukaan asianomaisen tukijärjestelmän nojalla investointihankkeelle myönnettävää avustusta voidaan korottaa viidellä prosenttiyksiköllä ainoastaan yhden ainoan kerran.
- 119 Tältä osin on korostettava, että Ekimen-asetuksen 10 §, jossa puolletaan 25 prosentin enimmäisavustuksen periaatetta, sisältää neljä kohtaa, joista ensimmäisessä mainitaan kymmenen prosentin avustus, ja kolmessa muussa kussakin viiden prosentin lisäavustus (ks. edellä 112 kohta). Jotta avustuksen enimmäismäärää ei ylitettäisi, asetuksen 10 §:n 2—4 momentin perusteella voidaan kunkin osalta myöntää vain yksi ainoa viiden prosentin lisäavustus.
- 120 Lisäksi on huomattava, että Baskimaan hallitus on todennut Espanjan pysyvän edustuston komissiolle 23.1.1998 toimittamissa huomautuksissa, että kaikki Ekimen-asetuksen 10 §:n 1, 2 ja 3 momentissa tarkoitetut kriteerit täyttävälle investointihankkeelle on ehdottomasti myönnettävä 20 prosentin bruttoavustus. Jos kantajien omaksuma tulkinta Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentista olisi oikea, kaikki 10 §:n 1—3 momentissa vahvistetut kriteerit täyttävälle hankkeelle olisi myönnettävä 25 prosentin bruttoavustus, mikä on ristiriidassa juuri edellä esitetyn kanssa.
- 121 Koska Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin mukaan avustuksen määrää voidaan korottaa ainoastaan viidellä prosenttiyksiköllä, on pääteltävä, että sisältö, jonka komissio on antanut kyseiselle säännökselle 12.12.1996 tehdyssä pää-

töksessä ("strategisille *tai* työpaikkoja luoville hankkeille 5 prosenttia [lisäavustusta]" [korostus tässä]) ja riidanalaisessa päätöksessä, perustuu kyseisen säännöksen asianmukaiseen tulkintaan.

- 122 Demesan investointihankkeelle voitiin näin ollen myöntää Ekimen-asetuksen, sellaisena kuin komissio on sen hyväksynyt 12.12.1996 tehdystä päätöksessä, 10 §:n 2 momentin nojalla ainoastaan yksi viiden prosentin lisäavustus.
- 123 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 väittävät lisäksi, että Baskimaan autonominen alue on ainoa viranomaisen päättämään siitä, miten sen omia säädöksiä on autenttisesti tulkittava.
- 124 Kyseinen väite on hylättävä. Komissio on näet ainoa viranomaisen, jolla on toimivalta hyväksyä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvat valtiontuet. Koska valtiontuet ovat tämän määräyksen nojalla pääsääntöisesti kiellettyjä, kansallinen lainsäädäntö, johon liittyy tukea, on lainmukainen ainoastaan silloin kun komissio on hyväksynyt tuen. On kuitenkin todettava, että 12.12.1996 tehdystä päätöksestä (ks. edellä 113 kohta) ilmenee, ettei kyseisessä päätöksessä ole hyväksytty tulkintaa, jonka Baskimaan autonominen alue on omaksunut Ekimen-asetuksen 10 §:n 2 momentin osalta. Edellä tehdystä tarkastelusta ilmenee lisäksi, että tapa, jolla komissio on tulkinnut Ekimen-asetusta 12.12.1996 tehdystä päätöksessä ja riidanalaisessa päätöksessä, on täysin yhdenmukainen Ekimen-asetuksen sanamuodon ja hengen kanssa.
- 125 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 korostavat lopuksi, että komissio hyväksyi heinäkuussa 1999 uuden Ekimen-asetuksen (8.6.1999 annettu asetus nro 241/1999 tuottaviin, työpaikkoja luoviin teollisuusinvestointeihin myönnettävää taloudellista tukea koskevan Ekimen-ohjelman muuttamisesta), jossa sää-

detään, että ”sellaisten strategisten hankkeiden ja sellaisten työpaikkojen luomista huomattavasti edistävien investointihankkeiden osalta, joiden avulla luodaan vähintään 50 työpaikkaa ja jotka merkitsevät 750 miljoonan ESP investointeja, edellä mainittua prosenttimäärää korotetaan kussakin tapauksessa viidellä prosenttiyksiköllä”.

- 126 Tällä väitteellä ei ole kuitenkaan merkitystä arvioitaessa riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta, koska komissio hyväksyi asetuksen heinäkuussa 1999, jolloin riidanalainen päätös oli jo tehty, ja koska kyseinen hyväksyminen koski lisäksi uutta lainsäädäntöä (ks. vastaavasti asia T-296/97, Alitalia v. komissio, tuomio 12.12.2000, Kok. 2000, s. II-3871, 86 kohta).
- 127 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komissio on perustellusti katsonut riidanalaisessa päätöksessä, että Ekimen-järjestelmän, sellaisena kuin komissio oli sen hyväksynyt 12.12.1996 tekemässään päätöksessä, perusteella avustuksen sallittu enimmäismäärä on 20 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna. Se on näin ollen asianmukaisesti katsonut kyseisen enimmäismäärän ylittävän Demesalle myönnetyn viiden prosentin lisäavustuksen perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi uudeksi tueksi (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan 14. alakohta).
- 128 Ekimen-ohjelman mukaista sallitun avustuksen ensimmäismäärää koskeva väite on näin ollen hylättävä.

Ekimen-ohjelman perusteella tukikelpoiset kustannukset

- 129 Riidanalaisessa päätöksessä komissio toteaa ”[Ekimen-asetuksen] 7 [§:n] nojalla, että kolmansille luovutettu käyttöomaisuus ei ole tukikelpoista. [Baskimaan hallituksen esittämän] tilintarkastuskertomuksen mukaan Demesan hankkimista

tuotantovälineistä osa (300 miljoonan Espanjan pesetan = 1 803 036,31 euron arvosta) asennettiin muihin yrityksiin. Kyse ei siten ole Ekimen-ohjelman sääntöjen mukaisista tukikelpoisista kustannuksista, ja myös näiden kustannusten rahoittaminen katsotaan näin ollen perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi” (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan viimeinen alakohta).

- 130 Kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 huomauttavat, ettei Ekimen-asetuksen 7 §:ssä säädetä, ettei avustusta saa antaa kolmansille luovutettuun omaisuuteen, vaan että siinä todetaan ainoastaan, että ”d) [avustusta voidaan myöntää] pääsääntöisesti [vain sellaiseen omaisuuteen], jota ei ole luovutettu kolmansille vastiketta vastaan tai vastikkeettomasti”. Tuotantovälineet (muotit ja leimasimet), joiden arvoksi komissio arvioi riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan viimeisessä alakohdassa 300 miljoonaa ESP (1 803 036,31 euroa), on kuitenkin varastoitu neljään sellaiseen yritykseen, joiden tehtäväksi kantaja on tehokkuussyistä antanut tietyn osan lopputuotteen valmistuksesta. Tämän omaisuuden omistusoikeus on kuitenkin edelleen yksinomaan Demesalla ja ainoastaan Demesa voi määrätä kyseisen omaisuuden käytöstä. Tätä omaisuutta ei näin ollen ole ”luovutettu”.
- 131 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa aluksi, että 12.12.1996 tehdyssä päätöksessä, jolla Ekimen-ohjelma hyväksyttiin (ks. edellä 2 kohta), ei erityisesti viitata Ekimen-asetuksen 7 §:n d kohtaan.
- 132 Asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että kyseistä säännöstä, jossa ei automaattisesti kielletä myöntämästä avustusta kolmansille luovutettuun omaisuuteen, on tulkittava siten, että sen tarkoituksena on estää väärinkäytökset. Ekimen-asetuksen 7 §:n d kohdalla pyritään estämään se, että yrityksille Ekimen-asetuksen nojalla myönnettyt tuet siirretään yrityksille, jotka eivät täytä kyseessä olevassa asetuksessa vahvistettuja edellytyksiä. Tällainen väärinkäytön vaara voi tulla kyseeseen silloin kun yritys, joka on saanut avustusta Ekimen-asetuksen nojalla, siirtää sellaisen tavaran omistusoikeuden, jonka hankintahinta

on otettu huomioon tuen kokonaisuuttua vahvistettaessa. Tämän lisäksi väärinkäytön vaara voi olla olemassa myös silloin, kun kyseessä oleva omaisuus on annettu toisen yrityksen käyttöön edullisin ehdoin. Taloudelliselta kannalta siirtoa sääntelevällä oikeudellisella järjestelmällä ei ole ratkaisevaa merkitystä arvioitaessa sitä, onko tukea siirretty yrityksestä toiseen.

- 133 Ekimen-asetuksen 7 §:n d kohdan tarkoitus huomioon ottaen on kuitenkin katsottava, että kun kyseessä olevan tuen siirtoon liittyvän väärinkäytön vaaraa ei ole, tavaroiden hankintakustannukset, vaikka kyseiset tavarat myöhemmin ”luovutettaisiin”, ovat edelleen Ekimen-alueohjelman, sellaisena kuin komissio on sen hyväksynyt 12.12.1996 tehdyssä päätöksessä (ks. edellä 2 kohta), mukaisia tukikelpoisia kustannuksia.
- 134 Näin ollen on tutkittava, onko komissio esittänyt riidanalaisessa päätöksessä riittävää näyttöä siitä, että tiettyjen tavaroiden siirtämiseen neljään muuhun yritykseen, mitä ei ole kiistetty, liittyy esillä olevassa asiassa väärinkäytön vaara siitä, että tukea siirretään toiseen yritykseen.
- 135 Tältä osin on todettava, ettei komissio ole tarkastellut riidanalaisessa päätöksessä lainkaan sitä, onko tiettyjen sellaisten tavaroiden siirto, joihin Demesa on saanut tukea Ekimen-ohjelman perusteella, antanut kyseessä olevalle neljälle muulle yritykselle sellaista etua, jota ne eivät olisi saaneet normaaleissa kilpailuolosuhteissa (ks. vastaavasti edellä 72 kohdassa mainittu asia SFEI ym., tuomion 60 kohta ja edellä 73 kohdassa mainittu asia Espanja v. komissio, tuomion 41 kohta).
- 136 Lisäksi on todettava, ettei komissio ole tarkastellut kyseistä asiaa missään vaiheessa hallinnollisen menettelyn kuluessa. Nyt käsiteltävänä olevaa asiaa koskevassa tiedonannossa, joka julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 25.8.1998 (C 266, s. 6), komissio ei ole edes antanut ymmärtää, ettei se tulisi ottamaan huomioon tukikelpoisina kustannuksina tiettyjä kustannuksia, jotka liittyvät kolmansille väitetysti luovutettuihin tavaroihin.

137 Koska tuen siirtämiseen liittyvän väärinkäytön vaarasta ei ole esitetty mitään näyttöä, on pääteltävä, että komissio ei ole osoittanut, ettei Ekimen-asetuksen nojalla ollut mahdollista myöntää avustusta kolmansille ”luovutettuihin” tavaroihin, joiden arvoksi on määritelty 1 803 036,31 euroa. Näin ollen komissio on rikkonut perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa, kun se on katsonut, että Demesan saama avustus kyseessä olevien tavaroiden rahoittamiseen on sellainen uusi valtiontuki, joka ei kuulu Ekimen-asetuksen hyväksymisestä 12.12.1996 tehdyn päätöksen soveltamisalaan.

138 Näin ollen riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohta on kumottava asioissa T-129/99 ja T-148/99 siltä osin kuin siinä jätetään Ekimen-tukijärjestelmän perusteella tukikelpoisten kustannusten ulkopuolelle tuotantovälineet, joiden arvoksi on määritelty 1 803 036,31 euroa. Samoissa asioissa on myös kumottava riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohta siltä osin kuin siinä määrätään Espanjan kuningaskunta perimään Demesalta takaisin tuet, jotka tämä on saanut Ekimen-asetuksen perusteella sellaisten tavaroiden rahoittamiseen, joiden arvoksi on määritelty 1 803 036,31 euroa ja jotka on ”luovutettu” kolmansille.

Neljäs osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa tarkoitettua verohyvitystä

139 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa komissio on määritellyt valtiontueksi ”veroedun, joka myönnetään 45 prosentin vähennyksenä investointikustannuksista ja jonka Álavan maakuntaneuvosto määritteli 21 päivänä lokakuuta 1997 tehdyssä päätöksessään 737/1997”.

140 Tämän osan yhteydessä kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 vetoavat ensinnäkin Territoria Histórico de Álavan perinteisiin verotusta koskeviin oikeuksiin. Ne kiistävät myös kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen erityisyyden. Ne väittävät, että 20.12.1994 annetun paikallisen säännösten nro 22/1994 kuudes

lissäännös, jota Diputación Foral on soveltanut, on sellainen yleinen verotuksellinen toimenpide, josta hyötyvät samalla tavalla kaikki sellaiset verovelvolliset, jotka investoivat 2,5 miljardia ESP. Kantajat huomauttavat lisäksi, että verotuksellinen toimenpide voidaan, vaikka sitä olisikin pidettävä luonteeltaan erityisenä, perustella kyseisen verojärjestelmän luonteella ja rakenteella. Ne korostavat lopuksi, että jos verotuksellista toimenpidettä olisi pidettävä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, se olisi katsottava olemassa olevaksi tueksi.

Territorio Histórico de Álavan perinteiset verotusta koskevat oikeudet

- 141 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että arvioidessaan verohyvitystä perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan kannalta komissio on jättänyt ottamasta huomioon Territorio Histórico de Álavan perinteiset verotusta koskevat oikeudet. Ne muistuttavat tältä osin, että Territorio Histórico de Álavalla on jo satojen vuosien ajan ollut Espanjan valtion perustuslaissa tunnustettu ja suojattu verotusta koskeva autonomia.
- 142 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien korostaa, ettei sillä, että käsiteltävänä olevassa asiassa verohyvitys on myönnetty Territorio Histórico de Álavan hyväksymän lainsäädännön eikä Espanjan valtion hyväksymän lainsäädännön perusteella, ole perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisen kannalta merkitystä. Kun kyseisessä määräyksessä mainitaan ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty” tuki, tällä tarkoitetaan kaikkia julkisista varoista myönnettyjä tukia. Tästä seuraa, että jäsenvaltioiden alueviranomaisten (hajautetun hallinnon, osavaltioiden, alueellisten ja muiden yksikköjen), niiden oikeudellisesta asemasta ja nimityksestä riippumatta, toteuttamat toimenpiteet kuuluvat samalla tavalla kuin liittohallintoviranomaisten tai keskushallintoviranomaisten toteuttamat toimenpiteet perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos tämän määräyksen soveltamisedellytykset ovat täyttyneet (asia 248/84, Saksa v. komissio, tuomio 14.10.1987, Kok. 1987, s. 4013, 17 kohta).

- 143 Kantajien väitteillä, jotka perustuvat Territorio Histórico de Álavan perinteisiin verotusta koskeviin oikeuksiin, ei näin ollen voi olla vaikutusta riidanalaisen päätöksen lainmukaisuuteen.

Verohyvityksen erityisyys

— Alustavat huomautukset

- 144 On muistutettava, että perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukaan toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi sillä edellytyksellä, että sillä suositetaan ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa”. Toimenpiteen erityisyys tai valikoivuus on näin ollen yksi valtiontuen käsitteen tunnusomaisista piirteistä (asia C-200/97, Ecotrade, tuomio 1.12.1998, Kok. 1998, s. I-7907, 40 kohta ja asia T-55/99, CETM v. komissio, tuomio 29.9.2000, Kok. 2000, s. II-3207, 39 kohta).
- 145 Komissio toteaa kuitenkin riidanalaisessa päätöksessä (V.2.4.1 kohta), että paikallisen säännösten nro 22/1994, jolla otetaan käyttöön verohyvitys, joka vastaa 45:tä prosenttia investoinnin määrästä, erityisyys perustuu neljään tekijään eli Diputación Foralilla olevaan harkintavaltaan ”määrittää aineelliseen käyttöomaisuuteen tehdyt yli 2500 miljoonan Espanjan pesetan investoinnit, joista voidaan myöntää verohyvitys, päättää mihin osaan investoinneista voidaan soveltaa 45 prosentin alennusta, ja asettaa kussakin tapauksessa sovellettavat määrääajat ja enimmäismäärät” (V.2.4.1 kohdan 14. alakohta), investoinnin vähimmäismäärään (2,5 miljardia ESP), minkä johdosta verohyvitystä voidaan käytännössä soveltaa vain suuriin investoijiin, ilman, että kyseinen rajoitus olisi perusteltavissa sen verojärjestelmän luonteella ja taloudellisuudella, josta se muodostaa poikkeuksen (V.2.4.1 kohdan 16. alakohta), verohyvityksen väli-

aikaisuuteen, joka antaa ”viranomaisille — — mahdollisuuden myöntää hyvityksen vain tietyille yrityksille” (V.2.4.1 kohdan 17. alakohta) sekä ”[verotuksellisen toimenpiteen] ja Ekimen-ohjelman [välisiin] [yhtymäkohtiin], jotka liittyvät sekä niiden tavoitteisiin (uusien investointien rahoittaminen) että maantieteelliseen soveltamisalaan (Ekimen-ohjelman osalta alueellinen ja verohyvityksen osalta maakunnallinen); Espanjan viranomaiset luokittelivat kuitenkin Ekimen-ohjelman mukaisen tuen aluetueksi ja ilmoittivat siitä näin ollen aluetukena” (V.2.4.1 kohdan 18. alakohta).

- 146 Toisin kuin kantajat väittävät, komissio ei ole näin ollen nojautunut riidanalaisessa päätöksessä toteamukseen, jonka mukaan kyseessä olevaa verotuksellista toimenpidettä sovelletaan ainoastaan tietyssä osassa Espanjaa eli Álavassa, tullakseen siihen johtopäätökseen, että toimenpide on valikoiva. Kantajat eivät näin ollen voi väittää, että riidanalaisessa päätöksessä kyseenalaistetaan Territorio Histórico de Álavassa lainsäädännöllinen toimivalta toteuttaa luonteeltaan yleisiä verotuksellisia toimenpiteitä.
- 147 Kantajien esittämät väitteet huomioon ottaen on tutkittava, voidaanko niiden seikkojen perusteella, joihin komissio on riidanalaisessa päätöksessä todella nojautunut, päätellä, että paikallisella säännöstöllä nro 22/1994 käyttöön otettu verohyvitys on erityinen toimenpide, jolla suositaan ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa” perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

— Diputación Foralin oletettu harkintavalta

- 148 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, ettei Diputación Foral de Álavalla ole mitään harkintavaltaa valita niitä yrityksiä, joille verohyvitys voidaan myöntää, eikä vaihdella etuuden intensiteettiä tai verotuksellisen toimenpiteen soveltamisaikaa. Diputación Foral on velvollinen soveltamaan verohyvitystä yhdenmukaisesti ja automaattisesti sen jälkeen kun se on todennut, että yritys täyttää lainsäädännössä asetetut edellytykset. Kantajat vetoavat Álava-

van varainhoidon pääjohtajan antamaan todistukseen ja korostavat, ettei yhdeltäkään kyseiset lainsäädännössä asetetut edellytykset täyttävältä yritykseltä ole evätty oikeutta riidanalaiseen toimenpiteeseen.

- 149 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että selkeästi yleisesti sovellettavat toimenpiteet eivät kuulu perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Oikeuskäytännössä on kuitenkin jo tarkennettu, että myös sellaiset toimet, jotka vaikuttavat ensi näkemältä olevan kaikkiin yrityksiin sovellettavia, voivat olla tietyllä tavalla valikoivia, minkä vuoksi on katsottava, että niillä pyritään suosimaan tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja. Näin on erityisesti silloin, kun viranomaisilla on yleistä sääntöä soveltaessaan tiettyä harkintavaltaa päätöksenteossa (asia C-241/94, Ranska v. komissio, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4551, 23 ja 24 kohta; edellä 144 kohdassa mainittu asia Ecotrade, tuomion 40 kohta; asia C-295/97, Piaggio, tuomio 17.6.1999, Kok. 1999, s. I-3735, 39 kohta ja julkisasiamies La Pergolan esittämä ratkaisuehdotus edellä 73 kohdassa mainitussa asiassa Espanja v. komissio, Kok. 1999, s. I-2461, ratkaisuehdotuksen 8 kohta). Myös asiassa Ranska vastaan komissio antamassaan tuomiossa (mainittu edellä, tuomion 23 ja 24 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että järjestelmässä, joka koski Ranskan työllisyysrahaston toimenpiteitä vaikeuksissa olevan yrityksen henkilöstöä koskevan sosiaalisen suunnitelman toteuttamiseksi, ”tietyt yritykset [saattoivat] päästä edullisempaan asemaan kuin muut yritykset — — ja järjestelmä [saattoi] siten täyttää perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tuen edellytykset”, koska kyseessä olevalla rahastolla ”[oli] [valtion osallistumisesta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät henkilöstöä koskeviin sosiaalisiin suunnitelmiin, annetun lainsäädännön nojalla] vapaa harkintavalta, jonka perusteella se [saattoi] mukauttaa taloudellisia toimenpiteitä eri seikkojen osalta, kuten esimerkiksi edunsaajien valinnan sekä taloudellisten toimenpiteiden suuruuden ja edellytysten osalta”.

- 150 On kuitenkin todettava, että paikallisen säännösten nro 22/1994 säännösten nojalla Diputación Foral de Álavalla on tiettyä harkintavaltaa verohyvitystä sovellettaessa. Paikallisesta säännöstöstä nro 22/1994 (ks. edellä 8 kohta) näet ilmenee, että verohyvitys on 45 prosenttia ”Diputación Foral de Álavan vahvistaman investoinnin määrästä”. Paikallisessa säännöstössä nro 22/1994, jonka perusteella Diputación Foral voi vahvistaa tukikelpoisen investoinnin määrän,

Diputación Foralille annetaan kuitenkin myös mahdollisuus mukauttaa taloudellisen tuen suuruutta. Tämän lisäksi on todettava, että paikallisen säännösten nro 22/1994 mukaan Diputación Foralilla on oikeus päättää ”kuhunkin yksittäistapaukseen sovellettavista aikarajoista ja rajoituksista”.

- 151 Koska Diputación Foral de Álavalle on myönnetty harkintavaltaa paikallisen säännösten nro 22/1994 verohyvitystä koskevilla säännöksillä, kyseisillä säännöksillä voidaan asettaa tietyt yritykset muita yrityksiä edullisempaan asemaan. Kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen on näin ollen katsottava täyttävän tuen erityisyyttä koskevan edellytyksen.
- 152 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 eivät voi vedota siihen, ettei yhdeltäkään lainsäädännössä asetetut edellytykset täyttävältä yritykseltä ole evätty oikeutta verohyvitykseen. Tämän perusteella näet ei voida osoittaa, että Diputación Foral olisi hyväksynyt kaikki hakemukset samoilla ehdoilla.
- 153 Asianomaiset kantajat toteavat vielä, ettei Diputación Foral de Álavalla olevaa harkintavaltaa voida missään tapauksessa pitää oikeutena tehdä mielivaltaisia päätöksiä. Julkishallinnon mielivalta on näet kielletty Espanjan perustuslain 9 §:ssä.
- 154 Kuten komissio on kuitenkin korostanut, toimenpide voidaan jättää luonnehtimatta yleisesti sovellettavaksi toimenpiteeksi ilman, että olisi tarpeen tarkastaa, onko veroviranomaisten menettely ollut mielivaltaista. Riittää kun osoitetaan, kuten esillä olevassa asiassa on tehty, että veroviranomaisella on harkintavaltaa, jonka perusteella se voi mukauttaa kyseessä olevan verotuksellisen edun määrää tai sen myöntämisen edellytyksiä sen arvioitavaksi annetun investointihankkeen ominaispiirteiden perusteella.

— Investoinnin vähimmäismäärä

155 Riidanalaisessa päätöksessä (V.2.4.1 kohdan 16. alakohta) todetaan seuraavaa:

”Komissio katsoo, että hyvityksen myöntämisedellytykseksi asetettu investoinnin vähimmäismäärä (2 500 miljoonaa Espanjan pesetaa) on riittävän suuri, jotta hyvityksen soveltaminen voidaan rajoittaa suuriin investointeihin ja että valtiontueksi luokittelua ei voida perustella poikkeuksen kohteena olevan verojärjestelmän luonteella tai rakenteella. Se, että verohyvitys voidaan myöntää vain suurista investointimääristä, tekee toimenpiteestä erityisen ja aiheuttaa sen luokittelun 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.”

156 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että vähintään 2,5 miljardin ESP:n suurista investointia koskeva vaatimus on sellainen objektiivinen edellytys, joka ei aiheuta syrjintää eri taloudellisten toimijoiden tai alojen välillä. Ne huomauttavat, että Baskimaahan kohdistuu suurempi kokonaisverorasitus kuin muualle Espanjaan. Kaikissa verojärjestelmissä on säädetty toimenpiteistä, joiden myöntäminen tai soveltaminen riippuu määrällisestä kriteeristä. Komissio on lisäksi itse käyttänyt määrällisiä kriteereitä useissa verotusta koskevissa direktiiveissä, suosituksissa ja tiedonannoissa. Määrällinen kriteeri on objektiivisin tapa rajoittaa tietyn verotuksellisen toimenpiteen soveltamisalaa. Esillä olevassa asiassa investoinnin määrää koskeva vaatimus ei aseta mitään yritystä tai mitään tiettyä tuotannonalaa muita parempaan asemaan. Komissio ei myöskään ole esittänyt sellaista rajaa, jonka alle jäävää tämän kaltaista vaatimusta ei voida pitää valikoivuutta osoittavana tekijänä. Jos riidanalaisen toimenpiteen olisi katsottava merkitsevän etua suurille yrityksille, huomioon olisi otettava myös ne lukuisat pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevat yhteisön ohjelmat sekä ne joustavammat soveltämisedellytykset, joita kyseisten yritysten osalta noudatetaan valtiontukia koskevan lainsäädännön osalta.

- 157 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että soveltamalla verohyvitystä ainoastaan sellaisiin uuteen aineelliseen käyttöomaisuuteen tehtäviin investointeihin, jotka ovat yli 2,5 miljardia ESP, Baskimaan viranomaiset ovat varanneet käytännössä kyseessä olevan verotuksellisen edun vain yrityksille, joilla on huomattavat taloudelliset varat. Komissio on näin ollen voinut perustellusti päätellä, että paikallisessa säännöstössä nro 22/1994 säädettyä verohyvitystä on tarkoitus soveltaa valikoivasti ”joihinkin yrityksiin” perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 158 Vaikka voitaisiinkin katsoa, että Baskimaahan kohdistuu suurempi kokonaisverorasitus kuin muualle Espanjaan, on kuitenkin todettava, että kyseessä oleva verotuksellinen etu on varattu paikallisessa säännöstössä nro 22/1994 vain tiettyille Baskimaan verojärjestelmään kuuluville yrityksille.
- 159 Lisäksi sen perusteella, että verojärjestelmissä myönnetään usein etuja pienille ja keskiuurille yrityksille, tai että komissio on käyttänyt määrällisiä perusteita useissa direktiiveissä, suosituksissa ja tiedonannoissa, ei myöskään voida päätellä, ettei paikalliseen säännöstöön nro 22/1994 voida soveltaa perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa sen vuoksi, että sillä otetaan käyttöön verotuksellinen etu, joka suosii ainoastaan huomattavat taloudelliset varat omaavia yrityksiä. Tältä osin on korostettava, ettei myöskään pienten ja keskiuurten yritysten hyväksi toteutettuja valikoivia toimenpiteitä voida jättää katsomatta valtioneuoksi (ks. pienten ja keskiuurten yritysten valtion tukia koskevat yhteisön suuntaviivat, EYVL 1996, C 213, s. 4).
- 160 Kaikesta edellä olevasta seuraa, että paikallinen säännöstö nro 22/1994, jolla verohyvitys otetaan käyttöön, on ”joillekin yrityksille” myönnetty etu perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Näin ollen ei ole enää syytä tutkia sitä, voivatko myös paikallisen säännöston nro 22/1994 määrääkainen luonne sekä verohyvityksen ja Ekimen-järjestelmän väitetty rinnakkaisuus merkitä sitä, että tarkasteltavana olevaa toimenpidettä on pidettävä luonteeltaan erityisenä.

- 161 Jollei toimenpidettä voida perustella verojärjestelmän luonteella tai rakenteella, mitä tarkastellaan jäljempänä 162—170 kohdassa, on näin ollen pääteltävä, että paikallisessa säännöstössä nro 22/1994 säädetty verohyvitys on perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki.

Verojärjestelmän luonne tai rakenne

- 162 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että paikallisella säännöstöllä nro 22/1994 käyttöön otettu verohyvitys on perusteltavissa verojärjestelmän luonteella ja rakenteella, koska se täyttää yhdenmukaisesti sovellettavat objektiiviset kriteerit ja koska sillä pyritään toteuttamaan päämäärää, jota niillä verotuksellisilla säännöksillä, joilla se on otettu käyttöön, tavoitellaan. Kantajat vetoavat tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön (asia 173/73, Italia v. komissio, 2.7.1974, Kok. 1974, s. 709, 27 kohta; Kok. Ep. II, s. 323; asia C-75/97, Belgia v. komissio, tuomio 17.6.1999, Kok. 1999, s. I-3671, 34 kohta ja edellä 144 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 52 kohta) sekä saksalaisille lentoyhtiöille poistoina myönnettävästä verotustuesta 13 päivänä maaliskuuta 1996 tehtyyn komission päätökseen 96/369/EY (EYVL L 146, 2. 42).
- 163 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että vaikka kyseessä olevan verotuksellisen toimenpiteen soveltamisala on vahvistettu objektiivisten kriteerien avulla, se voi olla kuitenkin valikoiva (ks. edellä 144—161 kohta). Kuten kantajat ovat huomauttaneet, toimenpiteen valikoivuus voidaan kuitenkin tietyin edellytyksin perustella ”järjestelmän luonteella tai rakenteella”. Jos näin on, toimenpiteeseen ei sovelleta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa (edellä 162 kohdassa mainittu asia Italia v. komissio, tuomion 27 kohta; edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 34 kohta ja edellä 144 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 52 kohta).
- 164 On kuitenkin korostettava, että verojärjestelmän luonteella ja rakenteella perustelemisessa on kyse siitä, onko erityinen verotuksellinen toimenpide joh-

donmukainen yleisen verojärjestelmän sisäisen logiikan kanssa (ks. vastaavasti edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 39 kohta ja julkisasiamies La Pergolan ratkaisuehdotus kyseisessä asiassa, Kok. 1999, s. I-3675, ratkaisuehdotuksen 8 kohta; ks. myös julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus asiassa C-6/97, Italia v. komissio, tuomio 19.5.1999, Kok. 1999, s. I-2981 ja erityisesti s. I-2983, ratkaisuehdotuksen 27 kohta). Näin ollen sel-laiseen erityiseen verotukselliseen toimenpiteeseen, joka voidaan perustella verojärjestelmän sisäisellä logiikalla — kuten veron progressiivisuudella, joka on perusteltavissa verolle asetetuilla tulonsiirtotavoitteilla — ei sovelleta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa.

- 165 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa tarkoitettu verohyvitys on Espanjan verojärjestelmän luonteen ja rakenteen mukainen. Verohyvityksen taustalla ovat veron progressiivisuuden ja veron kantamisen tehokkuuden periaatteet.
- 166 Se, että vähimmäisinvestoinnin määräksi on vahvistettu 2,5 miljardia ESP, merkitsee sitä, että paikallisella säännöstöllä nro 22/1994 käyttöön otettu verohyvitys suosii ainoastaan yrityksiä, joilla on huomattavat taloudelliset varat. Toimenpide on myös ristiriidassa Espanjan verojärjestelmälle ominaisten progressiivisuuden ja uudelleenjaon periaatteiden kanssa. Asianomaiset kantajat eivät tämän lisäksi ole näyttäneet millään tavalla toteen, miten kyseessä olevalla toimenpiteellä voitaisiin vaikuttaa veron kantamisen tehokkuuteen.
- 167 Kantajat toteavat muilta osin ainoastaan, että verohyvityksellä pyritään suosiimaan Baskimaan talouden kehittymistä, sillä Baskimaa sijaitsee siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jossa on kaikkein korkein työttömyys. Ne vetoavat siis kyseisen verojärjestelmän ulkopuolisiin talouspoliittisiin päämääriin.
- 168 Jos joka tapauksessa olisi katsottava, että työpaikkojen luomiseen tai niiden säilyttämiseen liittyvät syyt voivat johtaa siihen, ettei erityisiin toimenpiteisiin

sovelleta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa, kyseinen määräys ei olisi enää vaikutuksiltaan tehokas. Valtiontuet myönnetään näet useimmissa tapauksissa juuri sen vuoksi, että niiden avulla voitaisiin luoda uusia työpaikkoja tai säilyttää entiset työpaikat. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on näin ollen todettava, ettei kyseessä olevaa toimenpidettä voida jättää katsomatta perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi yksinomaan sen tavoitteiden perusteella (edellä 149 kohdassa mainittu asia Ranska v. komissio, tuomion 20 kohta; edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 25 kohta ja edellä 144 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 53 kohta).

- 169 Tästä seuraa, että asioiden T-127/99 ja T-148/99 kantajien esittämät väitteet, jotka perustuvat Espanjan verojärjestelmän luonteeseen ja rakenteeseen, on hylättävä.
- 170 Edellä olevasta ilmenee, että komissio on voinut perustellusti katsoa riidanalaisessa päätöksessä, että verohyvitys, joka vastaa 45:tä prosenttia investoinnin määrästä, on perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki.

Kyseessä olevan tuen väitetty olemassa oleva luonne

- 171 Kantajat väittävät, että vaikka paikallisen säännösten nro 22/1994 mukainen verohyvitys olisikin perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, se on kuitenkin katsottava olemassa olevaksi tueksi, koska kyseessä oleva verotuksellinen etu on peräisin jo Espanjan Euroopan yhteisöön liittymistä edeltävältä ajalta. Verohyvitys on näet otettu käyttöön Álavan Junta Generalesien 30.7.1984 tekemällä päätöksellä ja sen voimassaoloa on tämän jälkeen jatkettu 18.7.1988 annetulla paikallisella säännöksellä nro 28/1988, 14.2.1990 annetulla paikallisella säännöksellä nro 9/1990, 5.7.1993 annetulla paikallisella säännöksellä nro 18/1993 ja 20.12.1994 annetulla paikallisella säännöksellä nro 22/1994.

- 172 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että perustamissopimuksessa on otettu käyttöön eri menettelyt riippuen siitä, onko tuki voimassa olevaa tukea vai uutta tukea. Uudet tuet on ilmoitettava ennalta komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesti eikä niitä saa toteuttaa, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös, kun taas olemassa olevat tuet voidaan perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisesti panna sääntöjen mukaisesti täytäntöön niin kauan kuin komissio ei ole todennut niitä yhteismarkkinoille soveltumattomiksi (asia C-387/92, Banco Exterior de España, tuomio 15.3.1994, Kok. 1994, s. I-877, 20 kohta). Olemassa olevista tuista voidaan näin ollen tarvittaessa tehdä ainoastaan niiden yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskeva päätös, jolla on oikeusvaikutuksia tulevaisuudessa.
- 173 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olemassa olevina tukina on pidettävä tukia, jotka on otettu käyttöön ennen perustamissopimuksen voimaantuloa tai ennen asianomaisen jäsenvaltion liittymistä Euroopan yhteisöihin, ja tukia, jotka on pantu sääntöjen mukaisesti täytäntöön 93 artiklan 3 kohdassa määrättyjen edellytysten täytyessä (edellä 149 kohdassa mainittu asia Piaggio, tuomion 48 kohta). Uusina tukina, joita perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa määrätty ilmoittamisvelvollisuus koskee, on sitä vastoin pidettävä toimenpiteitä, joilla aiotaan myöntää tai muuttaa tukea, ja on täsmennettävä, että muutokset voivat koskea joko voimassa olevia tukia tai alkuperäisiä suunnitelmia, joista on ilmoitettu komissiolle (yhdistetyt asiat 91/83 ja 127/83, Heineken Brouwerijen, tuomio 9.10.1984, Kok. 1984, s. 3435, 17 ja 18 kohta ja asia C-44/93, Namur-Les assurances du crédit, tuomio 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3829, 13 kohta).
- 174 Ei ole kuitenkaan kiistetty, etteikö riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa tarkoitettua tukea olisi myönnetty sellaisen oikeudellisen säädöksen perusteella, joka on annettu ajankohtana, jolloin Espanja oli jo jäsenvaltio, toisin sanoen 20.12.1994 annetun paikallisen säännösten nro 22/1994 perusteella.
- 175 Lisäksi on korostettava, että Álavan historiallisella alueella verohyvitystä koskevat oikeudelliset säädökset ovat lakeja, joiden voimassaoloaika on rajallinen. Näin ollen vaikka paikallisen säännösten nro 22/1994 mukainen verotuksellinen etu olisikin ainoastaan jo vuonna 1984 käyttöön otetun verotuksellisen toimen-

piteen ”jatke”, kuten kantajat väittävät, sitä on kuitenkin pidettävä myös uutena tukena sen vuoksi, että kyseessä olevan tuen voimassaoloaikaa on muutettu.

- 176 Näin ollen on pääteltävä, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa tarkoitettu tuki on uusi tuki, joka piti ilmoittaa komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan nojalla ja jota ei voitu toteuttaa ennen kuin komissio oli tehnyt kyseisen toimenpiteen osalta lopullisen päätöksen.
- 177 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että käsiteltävänä olevan kanneperusteen neljättä osaa ei voida hyväksyä.

Viides osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohdassa tarkoitettua veroperustan alennusta

- 178 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohdassa komissio toteaa, että Espanja on myöntänyt Demesalle ”Norma Foralin 24/1996 26 artiklassa säädetyn uusille yrityksille myönnettävän vähennyksen veron perusteesta” ja että kyseinen etu on katsottava valtiontueksi, joka on yhteismarkkinoille soveltumaton.
- 179 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohta perustuu tosiseikkojen virheelliseen arviointiin. Kantajien mukaan Demesalle ei näet ole milloinkaan myönnetty paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:ssä säädettyä veroperustan alennusta.

- 180 Komissio toteaa puolestaan, että paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:ssä säädetyn veroperustan alennuksen luonnehtiminen tueksi ei riipu siitä, onko veroperustan alennus todella myönnetty sille, jolle toimenpide on osoitettu, vaan siitä, ovatko perustamissopimuksen 92 artiklassa määritellyt edellytykset täyttyneet.
- 181 Komission mukaan valtiontuen käyttöön ottamisella ei tarkoiteta tuen myöntämistä tuensaajille vaan sellaisen lainsäädännöllisen järjestelyn toteuttamista, jonka avulla tällainen tuki voidaan myöntää ilman muita muodollisuuksia. Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohdassa tarkoitettu verotuksellinen toimenpide on näin ollen lainvastainen tuki.
- 182 Se, ettei kantaja ole vielä jostakin syystä käyttänyt oikeuttaan verovähennykseen, ei voi muuttaa sitä, että kantajalla on ollut tällainen oikeus siitä lähtien kun se on aloittanut toimintansa.
- 183 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaan uudet tuet on ilmoitettava komissiolle. Kyseisen määräyksen mukaan uusia tukia ei voida toteuttaa ennen kuin komissio on tehnyt lopullisen päätöksen niiden soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.
- 184 Perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa ei tehdä mitään eroa yksittäisten tukien ja yleisten tukijärjestelmien välillä.
- 185 Tästä seuraa, että kun jäsenvaltio taikka jäsenvaltion alueellinen tai paikallinen viranomais ottaa käyttöön sellaisen lainsäädännöllisen ja/tai hallinnollisen järjestelyn, johon liittyy yleinen tukijärjestelmä, kyseinen järjestely on ehdottomasti ilmoitettava komissiolle.

- 186 Tällaisessa tilanteessa jos käsiteltävänä olevan kanteen kohteena oleva päätös koskisi yleisesti paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:llä väitetysti käyttöön otettua tukijärjestelmää, kysymyksellä siitä, ovatko Demesa tai muut yritykset todella hyötynneet tämän säännöksen soveltamisesta, ei olisi merkitystä päätöksen lainmukaisuuden arvioinnin kannalta.
- 187 Riidanalainen päätös ei koske kuitenkaan yleisesti paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:llä väitetysti käyttöön otettua tukijärjestelmää. Riidanalaisessa päätöksessä on kyse ainoastaan Demasalle väitetysti myönnettyistä yksittäisistä tuista.
- 188 Komissio näet toteaa riidanalaisen päätöksen päätösosassa, että Espanja on ”myöntänyt [Demesalle]” erilaisia tukitoimenpiteitä (riidanalaisen päätöksen 1 artikla) ja erityisesti 5.7.1996 annetun ”Norma Foralin [nro] 24/1996 26 [§:ssä] säädetyn uusille yrityksille myönnettävän vähennyksen veron perusteesta” (1 artiklan e kohta). Riidanalaisen päätöksen 2 artiklan b kohdassa Espanja veloitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet ”poistaakseen [siitä veron perusteen vähennyksestä] saadut edut, [jotka] on myönnetty tuensaa-jayritykselle laittomasti”.
- 189 Riidanalaisessa päätöksessä todetaan näin ollen, että Demesalle on myönnetty paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:n mukainen alennus veroperustasta. Tällä toteamuksella arvostellaan sekä Espanjan viranomaisia, jotka ovat myöntäneet yksittäisen tuen perustamissopimuksen määräysten vastaisesti, että Demesaa, jonka oletetaan saaneen lainvastaisen tuen, jota Espanjalle riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa annettu määräys perii tuki takaisin lisäksi koskee.
- 190 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 kiistävät kuitenkin tähän toteamukseen liittyvien tosiseikkojen oikeellisuuden.

- 191 On todettava, ettei riidanalaiseen päätökseen sisälly mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin osoittaa, että Álavan viranomaiset ovat myöntäneet Demesalle paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:ssä säädetyn edun.
- 192 Tältä osin on korostettava, että paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:n 5 momentista (ks. edellä 10 kohta) ilmenee, että veroperustan alennuksen saamiseksi yrityksen on osoitettava tätä koskeva hakemus verohallinnolle. Verohallinto antaa tämän säännöksen nojalla ”tarvittaessa luvan, joka on vahvistettava Álavan Diputación Foralin päätöksellä”.
- 193 Hallinnollisen menettelyn kuluessa Baskimaan hallitus on todennut Epanjan pysyvän edustuston komissiolle 6.3.1998 toimittamassa kirjeessä, että ”*jos Demesa olisi esittänyt tätä koskevan hakemuksen, veroa koskevan paikallisen säännösten 26 §:ssä säädettyä veroperustan alennusta olisi sovellettu siihen kyseisen säännöksen mukaisesti*” (kursivointi tässä).
- 194 Komissio ei ole kuitenkaan tutkinut sitä, oliko Demesa todella tehnyt paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:n 5 momentissa tarkoitettua hakemuksen. Se ei myöskään ole tarkastanut, olivatko Álavan viranomaiset myöntäneet kyseisen säännöksen mukaisen luvan.
- 195 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 ovat selittäneet — eikä komissio ole asiaa tältä osin kiistänyt — että riidanalaisen päätöksen tekemisen ajankohtana Demesalla ei ollut enää mahdollisuutta saada paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:ssä säädettyä veroperustan alennusta. Ne vetoavat tältä osin yhtiöverasetuksen (Reglamento del Impuesto sobre Sociedades) 25 §:ään, jonka nojalla yrityksen, joka haluaa oikeuden veroperustan alennukseen, on esitettävä hakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä kun se on aloittanut toimintansa.

- 196 Edellä olevasta seuraa, että komissio on tehnyt tosiseikkoja koskevan virheen todetessaan riidanalaisessa päätöksessä, että Demesalle on myönnetty paikallisen säännösten nro 24/1996 26 §:ssä säädetty alennus veroperustasta.
- 197 Tästä seuraa, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohta on kumottava asioissa T-127/99 ja T-148/99. Samoissa asioissa on myös kumottava riidanalaisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohta siltä osin kuin siinä määrätään Espanjan kuningaskunta poistamaan Demesalta riidanalaisen päätöksen 1 artiklan e kohdassa tarkoitettua väitetyistä tuesta saadut edut.

Kuudes osa, jonka mukaan tuki ei ole vääristänyt kilpailua eikä se ole vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ja jonka mukaan näitä kohtia ei ole riittävästi perusteltu

- 198 Kuudenteen osaan on vedottu asiassa T-148/99 ja perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomisen pohjalta myös asiassa T-127/99.
- 199 Kantaja asiassa T-148/99 väittää, että toimenpide, jolla ei ole todellisia ja huomattavia vaikutuksia kilpailuun, ei ole perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa kielletty valtiontuki. Se vetoaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön (asia 47/69, Ranska v. komissio, tuomio 25.6.1970, Kok. 1970, s. 487, 16 kohta; Kok. Ep. I, s. 447, edellä 142 kohdassa mainittu asia Saksa v. komissio, tuomion 18 kohta ja yhdistetyt asiat 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy ym., tuomio 2.2.1988, Kok. 1988, s. 219, 58 kohta; Kok. Ep. IX, s. 307), komission tiedonantoon vähämerkityksisestä tuesta (EYVL 1996, C 68, s. 9) ja komission julkaisuun Droit de la concurrence dans les Communautés européennes, osa II B, jonka otsikko on "Explication des règles applicables aux aides

d'État, Situation en décembre 1996". Komissio ei ole kuitenkaan kantajan mielestä tutkinut riittävästi kysymystä siitä, ovatko toimenpiteet, joista Demesa on hyötynyt, johtaneet sellaiseen kilpailun huomattavaan vääristymiseen, joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Kantaja asiassa T-127/99 katsoo, että komissio ei ole tutkinut riidanalaisten toimenpiteiden konkreettisia vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

200 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että riidanalaista päätöstä ei ole näiltä osin riittävästi perusteltu.

201 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien muistuttaa, että perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan nojalla ainoastaan valtioneuvosto, joka "vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan" ja "vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua" on yhteismarkkinoille soveltumaton. Vaikka tietyissä tapauksissa jo tuen myöntämiseen liittyvistä seikoista ilmenee, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhata vääristää kilpailua, komission on joka tapauksessa mainittava nämä seikat päätöksensä perusteluissa (yhdistetyt asiat C-15/98 ja C-105/99, Italia ja Sardegna Lines v. komissio, tuomio 19.10.2000, Kok. 2000, s. I-8855, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

202 Riidanalaisen päätöksen V.1 kohdassa komissio selvittää, minkä vuoksi se katsoo, että Demesan saamat tuet vaikuttavat kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Se korostaa aluksi, että Demesan liiketoimintasuunnitelman mukaan Demesa tuottaa vuosittain 600 000 jääkaappi-pakastinyhdistelmää (V.1 kohdan ensimmäinen alakohta). Se toteaa, että Länsi-Euroopan jääkaappi- ja pakastinmarkkinat ovat kypsät (riidanalaisen päätöksen V.1 kohdan neljäs alakohta). Näillä markkinoilla on ylikapasiteettia, jonka määräksi vuonna 1997 arvioidaan noin 5 miljoonaa yksikköä (V.1 kohdan kuudes alakohta). Siitä, että Demesan "vuotuinen tuotantokapasiteetti on tarkoitus nostaa 600 000 yksikköön viimeistään vuonna 1999, ja 30 prosenttia tästä määrästä aiotaan myydä Espanjan markkinoilla ja 70 prosenttia muilla markkinoilla (pääasiassa Ranskassa ja

Yhdistyneessä kuningaskunnassa)” (riidanalaisen päätöksen V.1 kohdan ensimmäinen alakohta), ja että ”alalla käydään vilkasta kauppaa jäsenvaltioiden välillä”, komissio päätelee, että ”kaikki kyseistä alaa koskevat tukitoimenpiteet vaikuttavat — — väistämättä jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun” (riidanalaisen päätöksen V.1 kohdan viimeinen alakohta).

203 Tästä seuraa, että riidanalaisessa päätöksessä esitetään riittävästi ne perusteet, joiden vuoksi komissio katsoo, että kiistellyt toimenpiteet vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Riidanalaisen päätöksen kyseinen osa on näin ollen perustamissopimuksen 190 artiklassa asetettujen vaatimusten mukainen.

204 Sen komission arvioinnin perusteltavuuden osalta, jonka mukaan Demesan saamat tuet vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on muistutettava, että oikeuskäytännöstä (asia 730/79, Philip Morris v. komissio, tuomio 17.9.1980, Kok. 1980, s. 2671, 11 ja 12 kohta; Kok. Ep. V, s. 313; yhdistetyt asiat 296/82 ja 318/82, Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, tuomio 13.3.1985, Kok. 1985, s. 809; Kok. Ep. VIII, s. 107; edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 47 ja 48 kohta ja edellä 50 kohdassa mainittu asia Vlaams Gewest v. komissio, tuomion 48—50 kohta) ilmenee, että kaikki sellaiselle yritykselle myönnettävä tuki, joka harjoittaa toimintaansa yhteisön markkinoilla, voi vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

205 Edellä on kuitenkin jo todettu, että komissio on voinut perustellusti päätellä, että Demesa on hyötynyt erilaisista valtiontuista. Tämän lisäksi asiassa ei ole kiistetty sitä, että Demesan tarkoituksena oli sen liiketoimintasuunnitelman mukaan tuottaa vuosittain 600 000 jääkaappi-pakastinyhdistelmää. Asiassa ei ole myöskään kiistetty sitä, että yhteisön markkinoilla toimii muitakin jääkaappien ja pakastimien tuottajia ja että Demesan liiketoimintasuunnitelman mukaan Demesa aikoo viedä suuren osan tuotannostaan muihin jäsenvaltioihin, erityisesti Ranskaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

- 206 Demesan liiketoimintasuunnitelmassa korostetaan lisäksi sitä, että ”kotimaan markkinoilla oli ylitarjontaa”.
- 207 Näin ollen komissio on voinut perustellusti päätellä, että Demesalle myönnetyt tuet ”vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan” ja ”vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua” perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 208 Vaikka komissio on edellä 199 kohdassa mainitussa julkaisussaan ”Explication des règles applicables aux aides d’État” myöntänytkin, että tuen voidaan katsoa kuuluvan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan ainoastaan, jos sillä on ”huomattavia vaikutuksia kilpailuun”, komissio on kuitenkin vedoten edellä 199 kohdassa mainittuun tiedonantoonsa vähämerkityksisestä tuesta vahvistanut tuen raja-arvoksi 100 000 euroa, mikä esillä olevassa asiassa on selvästi ylitetty (ks. vastaavasti asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok. 2000, s. I-6857, 39—41 kohta).
- 209 Sen asioiden T-127/99 ja T-148/99 kantajien esittämän väitteen osalta, jonka mukaan kilpailu on voimistunut sen jälkeen kun Espanjan markkinoille on tullut uusi jääkaappi-pakastimien tuottaja, on korostettava, että uuden yrityksen sijoittautuminen vaikuttaa aina markkinoiden rakenteeseen. Esillä olevassa asiassa kuitenkin se, että Baskimaan viranomaiset myöntävät uudelle tulijalle erilaisia tukia, voi vääristää kilpailua kyseessä olevilla markkinoilla.
- 210 Kirjallisen käsittelyn kuluessa kantaja asiassa T-148/99 on todennut, että sen tuotanto viedään pääosin kolmansiin maihin eli Pohjois-Afrikkaan ja arabivaltioihin. Sille myönnetyt tuet eivät näin ollen voi vaikuttaa kauppaan eivätkä ne voi vääristää kilpailua yhteisön markkinoilla.

- 211 Demesan vuoden 1996 syyskuussa esittämästä liiketoimintasuunnitelmasta ilmenee kuitenkin, että yrityksen tarkoituksena oli tällöin ollut, että se veisi 60—65 prosenttia tuotannostaan erityisesti Ranskaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Suullisessa käsittelyssä kantaja asiassa T-148/99 on todennut, että vienti ei kehittänyt samalla tavalla kuin liiketoimintasuunnitelmassa oli alun perin esitetty.
- 212 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on muistutettava, että EY 230 artiklaan perustuvan kumoamiskanteen yhteydessä yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen mukaan, jotka olivat olemassa toimenpiteen tekemisen ajankohtana (edellä 126 kohdassa mainittu asia Alitalia v. komissio, tuomion 86 kohta).
- 213 Koska Demesa ei ole puuttunut asiaan millään tavalla hallinnollisen menettelyn kuluessa, komissio on voinut perustellusti nojautua riidanalaisessa päätöksessään Demesan liiketoimintasuunnitelmaan arvioidessaan Demesalle myönnettyjen tukien vaikutuksia jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun.
- 214 Joka tapauksessa kantaja asiassa T-148/99 ei kiistä, että suurin osa sen tuotannosta myydään Espanjan markkinoilla. Suullisessa käsittelyssä se on esittänyt luvut 50—60 prosenttia. Koska jääkaappi-pakastimien tuonnin osuus on (Demesan liiketoimintasuunnitelman mukaan) 30 prosenttia Espanjan markkinoista, Demesan tuotanto on kuitenkin välttämättä vaikuttanut muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden kilpailijayritysten mahdollisuuksiin viedä tuotteitaan Espanjan markkinoille. Lisäksi vaikka suuri osa Demesan tuotannosta olikin tarkoitus viedä kolmansiin maihin, Demesa kilpaili suoraan muiden yhteisöön sijoittautuneiden yhtiöiden kanssa kolmansiin maihin suuntautuvan viennin osalta.
- 215 Demesalle myönnetty edut ovat näin ollen omiaan vaikuttamaan kauppaan ja vääristämään kilpailua (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 62/87 ja 72/87, *Exécutif*

régional wallon ja Glaverbel v. komissio, tuomio 8.3.1988, Kok. 1988, s. 1573, 13 kohta; asia 102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988, Kok. 1988, s. 4067, 19 kohta ja edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 47 kohta).

- 216 Kantaja asiassa T-148/99 esittää vielä, että komissio on tutkinut riitautettujen toimenpiteiden vaikutuksia kilpailuun nojautumalla yksinomaan tietoihin, jotka kantelijat ovat toimittaneet sille hallinnollisen menettelyn kuluessa. Näiden tietojen perusteella komissio on katsonut riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti, että Espanjan jääkaappimarkkinoilla oli ylikapasiteettia. Vedoten Master Cadenan 1.7.1998 laatimaan kertomukseen, kantaja asiassa T-148/99 väittää, että markkinat olivat todellisuudessa laajentumassa välittömästi kodinkonemarkkinoiden yleisen kriisin jälkeen.
- 217 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien muistuttaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on käynnistänyt tutkinnan saatuaan useita kanteluja Demesalle myönnettyistä tuista. Koska komissiolla oli vakavia epäilyjä näiden tukien soveltavuudesta yhteismarkkinoille, se aloitti perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn saadakseen kaikki tarpeelliset tiedot siten, että se voisi tehdä lopullisen päätöksen tämän asian osalta. Demesa, joka ei katsonut tarpeelliseksi esittää huomautuksia hallinnollisen menettelyn kuluessa, ei voi moittia komissiota siitä, että tämä on riidanalaisessa päätöksessä nojautunut edellä mainittuihin kanteluihin sisältyviin tietoihin, joita ei ole osoitettu vääriksi niiden tietojen perusteella, jotka komissio on saanut haltuunsa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta tekemänsä päätöksen johdosta.
- 218 Master Cadenan kertomuksen osalta on todettava, että siinä mainitaan ainoastaan Espanjan myyntiä koskevat luvut eikä siinä ole annettu tietoja tuotantokapasiteeteista. Lisäksi on todettava, että Demesan liiketoimintasuunnitelmassa mainitaan ”heikkoutena” ”kotimaan markkinoilla oleva ylitarjonta”.

- 219 Vaikka Master Cadenan kertomuksen perusteella voitaisiin osoittaa, ettei markkinoilla, joilla Demesa toimii, ole ylikapasiteettia — mikä ei ole totta — kyseinen tilanne ei voi kuitenkaan vaikuttaa komission päätelmään, jonka mukaan Demesalle myönnetyt tuet vaikuttavat kauppaan ja kilpailuun. Tältä osin on muistutettava, että esillä olevassa tapauksessa kyseessä olevan kaltainen merkittävä tuki, joka myönnetään yritykselle, jotta se voisi aloittaa tietyn tuotteen tuotannon jäsenvaltiossa, merkitsee kilpailuun perustuvilla markkinoilla sitä, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan kyseisen jäsenvaltion markkinoille heikkenevät. Tällainen tuki voi näin ollen vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua (ks. vastaavasti edellä 215 kohdassa mainittu asia *Exécutif régional wallon ja Glaverbel v. komissio*, tuomion 13 kohta; edellä 215 kohdassa mainittu asia *Ranska v. komissio*, tuomion 19 kohta ja edellä 162 kohdassa mainittu asia *Belgia v. komissio*, tuomion 47 kohta).
- 220 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 myöntävät, että Demesa on ainoa yritys, joka on päättänyt valmistaa ainoastaan no frost -jääkaappeja. Komission olisi pitänyt ottaa tämä seikka huomioon riidanalaisessa päätöksessä. Kantajat asiassa T-129/99 väittävät, että pakastinmarkkinat muodostavat jääkaappien markkinoista erilliset markkinat.
- 221 Vaikka oletetaan, että pakastinmarkkinat muodostavat jääkaappimarkkinoista erilliset markkinat ja että Demesa valmistaa yksinomaan no frost -jääkaappeja, kantajat eivät kuitenkaan ole selvittäneet, miten näillä seikoilla voidaan kyseenalaistaa komission päätelmä, jonka mukaan Demesalle myönnetyt tuet vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristävät kilpailua. Väite on näin ollen hylättävä.
- 222 Kantaja asiassa T-148/99 väittää, että komissio on jättänyt kokonaan tutkimatta markkinoita vertikaalisesta näkökulmasta. Komissio ei ole tutkinut riidanalaisen

toimenpiteiden vaikutusta toimittajiin ja alihankkijoihin eikä kodinkoneiden ostajiin.

- 223 Kuten komissio on korostanut, tarkasteltaessa sitä, onko valtiontuki perustamissopimuksen mukainen, kyseisessä tarkastelussa ei tarvitse arvioida niitä perusteita, joiden nojalla kilpailua rajoittavalle sopimukselle, menettelytavalle tai päätökselle voitaisiin mahdollisesti myöntää yksittäinen poikkeuslupa EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan (josta on tullut EY 81 artiklan 3 kohta) mukaisesti. Koska komissio on esittänyt oikeudellisesti riittävää näyttöä siitä, että Demesalle myönnetyt tuet vääristävät tai uhkaavat vääristää (horisontaalista) kilpailua perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, ja että kyseessä olevat tuet voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ne ovat poikkeusta lukuun ottamatta yhteismarkkinoille soveltumattomia.
- 224 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 huomauttavat lopuksi, että arvioidessaan riidanalaisten toimenpiteiden vaikutuksia, komission olisi pitänyt tutkia sitä, miten markkinat ovat suhtautuneet Demesan markkinoille tuloon eikä sitä, miten markkinat olivat aikaisemmin toimineet.
- 225 Myös kyseinen väite on hylättävä. Jos komission olisi osoitettava päätöksessään jo myönnettyjen tukien todellinen vaikutus, se johtaisi niiden jäsenvaltioiden suosimiseen, jotka maksavat tukia noudattamatta perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdassa määrättyä ilmoitusvelvollisuutta, niiden kustannuksella, jotka ilmoittavat tuesta suunnitteluvaiheessa (asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307, 33 kohta; Kok. Ep. X, s. 319). Komission ei näin ollen ole tarpeen tehdä ajankohtaista arviota ilmoittamatta jätettyjen, toteutettujen tukien vaikutuksista kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (edellä mainittu asia Ranska v. komissio, tuomion 33 kohta ja edellä 162 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomion 48 kohta).

226 Edellä olevasta seuraa, että myös ensimmäisen kanneperusteen viimeinen osa on hylättävä.

II Toinen kanneperuste, joka koskee luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteiden loukkaamista

227 Ensimmäiseksi riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c kohdassa tarkoitettun avustuksen osalta kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 väittävät, että 12.12.1996 tehtyä päätöstä, jolla yleinen Ekimen-tukijärjestelmä hyväksyttiin sellaisena kuin kansalliset viranomaiset olivat sen ilmoittaneet, toisin sanoen Boletin Oficial del País Vasco julkaistun asetuksen mukaisena, on pidettävä erityisenä takeena siitä, että kaikki tämän järjestelmän perusteella myönnetyt tuet ovat yhteismarkkinoille soveltuvia. Kantajat korostavat sitä, että komissio hyväksyi Ekimen-ohjelman juuri ennen kuin Demesa sijoittautui Álavaan.

228 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että silloin kun komission käsiteltävänä on yksittäinen tuki, jonka väitetään olevan myönnetty aiemmin hyväksytyyn järjestelmän mukaisesti, se ei voi heti tarkastella sitä suoraan perustamissopimuksen kannalta. Komission on ensin, ennen menettelyn aloittamista, rajoituttava tarkastamaan, kuuluuko tuki yleiseen järjestelmään ja täyttääkö se kyseistä järjestelmää koskevassa hyväksymispäätöksessä määrätty edellytykset. Muuten komissio voisi kunkin yksittäisen tuen tutkinnan yhteydessä palata tekemäänsä tukijärjestelmää koskevaan hyväksymispäätökseen, jonka teko on jo edellyttänyt tarkastelua perustamissopimuksen 92 artiklan kannalta. Tällöin luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita saatettaisiin loukata sekä jäsenvaltioiden että taloudellisten toimijoiden kannalta, koska komissio voisi asettaa kyseenalaisiksi kaikin tavoin tukijärjestelmää koskevan hyväksymispäätöksen mukaiset yksittäiset tuet (asia C-47/91, Italia v. komissio, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-4635, 24 kohta; Kok. Ep. XVI, s. 147 ja asia T-442/93, AAC ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1329, 86 kohta).

- 229 Komissio on kuitenkin perustellusti todennut, että Ekimen-ohjelman perusteella myönnetty yksittäinen tuki ei ollut täysin komission yleisen tukijärjestelmän hyväksymisestä 12.12.1996 tekemässä päätöksessä määrättyjen edellytysten mukainen (ks. edellä 127 kohta). Näin ollen se on voinut katsoa loukkaamatta luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita, että Ekimen-ohjelman perusteella myönnetty avustus oli uutta tukea siltä osin kuin se ylitti komission hyväksymispäätöksessä vahvistetun ylärajan (ks. vastaavasti edellä 228 kohdassa mainittu asia Italia v. komissio, tuomion 26 kohta).
- 230 Kantajat eivät voi väittää, että 12.12.1996 tehty päätös, jolla Ekimen-ohjelma hyväksyttiin, ja riidanalainen päätös perustuvat Ekimen-asetuksen virheelliseen tulkintaan. Komissio on näet tulkinnut kyseistä asetusta näissä kahdessa päätöksessä asetuksen sanamuodon ja hengen mukaisesti (ks. edellä 118—124 kohta).
- 231 Lopuksi on todettava, etteivät kantajat ole esittäneet mitään sellaista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin osoittaa, että komissio oli antanut niille sellaisia täsmällisiä vakuutuksia, joiden vuoksi niille oli syntynyt perusteltuja odotuksia Ekimen-ohjelman hyväksymisestä 12.12.1996 tehdyn päätöksen soveltamisalaan kuulumattoman tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille (ks. vastaavasti asia T-129/96, Preussag Stahl v. komissio, tuomio 31.3.1998, Kok. 1998, s. II-609, 78 kohta).
- 232 Edellä olevasta seuraa, että ensimmäinen väite on hylättävä.
- 233 Toiseksi verohyvityksen osalta kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 toteavat, että komissio teki 10.5.1993 päätöksen 93/337/ETY Baskimaan tehtäviin investointeihin liittyvästä verotukijärjestelmästä (EYVL L 134, s. 25) ja erityisesti paikallisesta säännöstöstä nro 28/1988, ja että kyseisessä päätöksessä komissio totesi, että tietyt paikallisessa säännöstössä nro 28/1988 säädetyt verotukselliset

edut, erityisesti verohyvitys toteutetuille investoinneille, olivat yhteismarkkinoille soveltumattomia tukia sillä perusteella, että ne rikkoivat EY:n perustamissopimuksen 52 artiklaa (josta on muutettuna tullut EY 43 artikla). Toimenpiteet, jotka olivat tarpeen alueellisen lainsäädännön mukauttamiseksi päätöksen 93/337/ETY mukaiseksi, on kantajien mukaan toteutettu ja komissio on 3.2.1995 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut virallisesti Espanjan viranomaisille hyväksyvänsä näiden esittämän ratkaisun. Koska ristiriidat on poistettu, Espanjan viranomaiset sekä komissio itse ovat kantajien mukaan katsoneet, että kyseisiin valtioneuvostoon liittyvät ongelmat on ratkaistu. Kantajat väittävät, että komissio ei ole juuri tästä syystä aloittanut milloinkaan valtioneuvostoa koskevia menettelyjä eikä esittänyt huomautuksia tämän jälkeen annettujen samankaltaisten verotuksellisten säännösten osalta. Tästä seuraa kantajien mukaan, että Demesalle sekä kaikille muille kyseisen alueellisen säännösten soveltamisalaan kuuluville toimijoille on syntynyt komission toiminnan perusteella perusteltu luottamus siitä, että komissio on hyväksynyt Diputación Foral de Álavan toteuttamat verotukselliset toimenpiteet sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa perustamissopimuksen 52 artiklan kanssa.

234 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että vaikka komission 3.2.1995 päivätyä kirjettä olisikin tulkittava siten, että siinä todetaan, että paikallinen säännöstö nro 28/1988 oli aikaisemmin yhteismarkkinoille soveltuva, riidanalaisen päätöksen 1 artiklan d kohdassa tarkoitettua verohyvitystä ei ole kuitenkaan otettu käyttöön kyseisellä paikallisella säännöstöllä eikä se täytä päätöksessä 93/337/ETY eikä 3.2.1995 päivätyssä kirjeessä asetettuja edellytyksiä. Riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettu verohyvitys on näet otettu käyttöön paikallisella säännöstöllä nro 22/1994. Kyseinen verohyvitys on näin ollen uusi tuki, joka olisi pitänyt ilmoittaa komissiolle perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesti (ks. vastaavasti edellä 173 kohdassa mainittu asia *Namur-Les assurances du crédit*, tuomion 13 kohta).

235 Asiassa ei ole kuitenkaan kiistetty, että riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettu verohyvitys on otettu käyttöön perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan vastaisesti ilmoittamatta sitä ennalta komissiolle.

236 Nämä seikat riittävät käsiteltävänä olevan väitteen hylkäämiseen. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että perusteltu luottamus voi periaatteessa syntyä

ainoastaan, jos tuki on myönnetty perustamissopimuksen 93 artiklan määräysten mukaisesti, mitä ei ole kuitenkaan tehty nyt esillä olevassa asiassa. On katsottava, että huolellisen taloudellisen toimijan ja alueellisen viranomaisen on tavallisesti pystyttävä varmistautumaan siitä, että kyseistä menettelyä on noudatettu (asia C-5/89, komissio v. Saksa, tuomio 20.9.1990, Kok. 1990, s. I-3437, 17 kohta; Kok. Ep. X, s. 521 ja yhdistetyt asiat T-126/96 ja T-127/96, BFM ja EFIM v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3437, 69 kohta).

237 Ohimennen on vielä todettava, että tämän väitteen esittäneet kantajat ovat tulkinneet väärin päätöstä 93/337/ETY. Tässä päätöksessä näet komissio on katsonut kyseessä olevat tuet yhteismarkkinoille soveltumattomiksi sen vuoksi, että ne olivat perustamissopimuksen 52 artiklan vastaisia ja tämän lisäksi myös sen vuoksi, että ne eivät olleet erilaisten tukijärjestelmien ja erityisesti aluetukijärjestelmän, alakohtaisen tukijärjestelmän, pienille ja keskisuurille yrityksille tarkoitettua tukijärjestelmän ja tukien yhteisvaikutusta koskevan järjestelmän mukaisia (päätöksen 93/337/ETY V kohta). Komission 3.2.1995 päivätyn kirjeen osalta on huomattava, että komissio on todennut siinä ainoastaan, ettei kyseessä oleva verojärjestelmä riko enää perustamissopimuksen 52 artiklaa, ottamatta kuitenkaan kantaa siihen, onko kyseessä oleva järjestelmä myös päätöksessä 93/337/ETY mainittujen eri tukijärjestelmien mukainen.

238 Tästä seuraa, että kantajille ei ole voinut syntyä perusteltua luottamusta komission toiminnan perusteella siihen, että paikallisella säännöstöllä nro 22/1994 käyttöön otettu verohyvitys katsottaisiin yhteismarkkinoille soveltuvaksi, vaikka olisikin todettava, että kyseinen verohyvitys oli samankaltainen kuin komission päätöksen 93/337/ETY ja komission 3.2.1995 päivätyn kirjeen kohteena olleella verotuksellisella toimenpiteellä käyttöön otettu verohyvitys.

239 Myöskään toista kanneperustetta ei näin ollen voida hyväksyä.

III *Kolmas kanneperuste, joka koskee perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista*

- 240 Kantajat asioissa T-127/99, T-129/99 ja T-148/99 väittävät, että perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan mukainen erilaisten riidanalaisen päätöksen päätösosassa tarkoitettujen toimenpiteiden arviointi on perusteltu puutteellisesti.
- 241 Alustavasti on muistutettava, että perustamissopimuksen 190 artiklassa edellytettyjen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaisia ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmentävä riidanalaisen toimenpiteen tehneen yhteisön toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa, ja että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden. Oikeuskäytännöstä seuraa lisäksi, että perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö päätöksen perustelut perustamissopimuksen 190 artiklassa asetetut vaatimukset, on otettava huomioon päätöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (asia C-56/93, Belgia v. komissio, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-723, 86 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 242 Sovelletuna tukitoimen oikeudelliseen arviointiin tämä perusteluvollisuus edellyttää, että selvitetään ne syyt, joiden perusteella komissio on katsonut, että kyseinen tukitoimi kuuluu perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan (edellä 50 kohdassa mainittu asia Vlaams Gewest v. komissio, tuomion 64 kohta; asia T-16/96, Cityflyer Express v. komissio, tuomio 30.4.1998, Kok. 1998, s. II-757, 66 kohta ja edellä 144 kohdassa mainittu asia CETM v. komissio, tuomion 59 kohta).
- 243 Ensinnäkin kantajat asioissa T-129/99 ja T-148/99 huomauttavat, ettei riidanalaisessa päätöksessä määritellä niitä markkinoita, joita Demesalle väitetysti myönnetty valtiontuki koskee. Riidanalaisessa päätöksessä ei selvitetä, onko

kyseisinä markkinoina pidettävä kodinkonemarkkinoita yleensä, ns. valkoisten tuotteiden markkinoita, jääkaappimarkkinoita vai muita markkinoita. Kantaja asiassa T-148/99 toteaa lisäksi, että kyseessä olevien markkinoiden määrittely on välttämätön edellytys arvioitaessa sitä vaikutusta, joka valtiontueksi mahdollisesti katsottavalla toimenpiteellä voi olla kilpailuun.

- 244 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 toteavat, että Demesa on ainoa yritys, joka on päättänyt valmistaa pelkästään no frost -jääkaappeja. Riidanalaisessa päätöksessä ei kuitenkaan oteta huomioon tätä seikkaa. Kantajat asiassa T-129/99 väittävät, että pakastinmarkkinat muodostavat jääkaappimarkkinoista erilliset markkinat.
- 245 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa riidanalaisen päätöksen perusteluista (V.1 kohta) ilmenevän, että komissio on määritellyt relevantit markkinat jääkaappien ja pakastimien markkinoiksi Euroopassa. Kyse on samoista markkinoista, koska ”kotitaloudet uusivat yleensä erilliset jääkaapit ja pakastimet jääkaappi-pakastin-yhdistelmillä” (riidanalaisen päätöksen V.1 kohdan neljäs alakohta). Riidanalaisen päätöksen V.1 kohdassa kuvaillaan yksityiskohtaisesti kyseisiä markkinoita ja se täyttää näin ollen perustamissopimuksen 190 artiklassa asetetut vaatimukset.
- 246 Toiseksi kantaja asiassa T-127/99 toteaa, että komissio esittää riidanalaisessa päätöksessä seikat, joiden perusteella se on päätellyt, että 1 artiklan d ja e kohdassa tarkoitettut verotukselliset toimenpiteet ovat valikoivia. Riidanalaisessa päätöksessä ei tarkenneta sitä, ovatko kaikki verohyvitystä ja veroperustan alennusta koskevan järjestelyn osalta esille tuodut seikat vaikuttaneet siihen, että näitä toimenpiteitä on pidettävä valikoivina, vai onko kyseiset toimenpiteet voitu katsoa perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi vain yhden tällaisen seikan perusteella.

- 247 Myös tämä väite on hylättävä. Riidanalaisesta päätöksestä (V.2.4.1 kohdan 12.—17. alakohta sekä V.2.4.2 kohdan 16. ja 18. alakohta) ilmenee, että jo yksi sellainen seikka, jonka perusteella toimenpide voidaan katsoa valikoivaksi, riittää siihen, ettei toimenpidettä voida pitää enää yleisenä.
- 248 Kolmanneksi kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 väittävät, että komission väitteet, joiden mukaan riidanalaiset verotukselliset toimenpiteet eivät ole perusteltavissa järjestelmän luonteella tai rakenteella, ovat puutteellisesti perusteltuja. Komissio ei näet ole tutkinut lainkaan tätä kysymystä.
- 249 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tältä osin, että riidanalaisen päätöksen V.2.4.2 kohdan 18. alakohdassa komissio on todennut, ettei valikoi-vaa verotuksellista toimenpidettä voida katsoa kyseessä olevan verojärjestelmän luonteen tai rakenteen mukaisena toimenpiteenä, koska sillä pyritään teollisuuspoliittiseen tavoitteeseen. Päätöksen perustelut ovat näin ollen antaneet kantajille mahdollisuuden ymmärtää ne syyt, joiden vuoksi komissio katsoi, että riidanalaisessa päätöksessä tarkoitetut verotukselliset toimenpiteet eivät olleet perusteltavissa kyseessä olevan verojärjestelmän luonteella tai rakenteella.
- 250 Lisäksi kuten komissio korostaa, kyseessä olevan verojärjestelmän luonteella tai rakenteella perusteleminen on poikkeus valtioneutukia koskevan kiellon periaatteesta ja sitä on näin ollen tulkittava suppeasti. Koska Espanjan viranomaiset eivät ole esittäneet hallinnollisen menettelyn kuluessa yhtäkään väitettä siitä, että riidanalaiset toimenpiteet ovat asianomaisen verojärjestelmän taustalla olevien periaatteiden mukaisia, komissiolla ei ollut edes velvollisuutta perustella päätöstään tältä osin (ks. vastaavasti julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin ratkaisuehdotus edellä 164 kohdassa mainitussa asiassa Italia v. komissio, tuomio 19.5.1999, ratkaisuehdotuksen 27 kohta).

- 251 Myös tämä viimeinen väite on hylättävä.
- 252 Kaikesta edellä olevasta ilmenee, ettei myöskään kolmatta kanneperustetta voida hyväksyä.

IV Neljäs kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista

- 253 Kantaja asiassa T-148/99 huomauttaa, että vaikkei perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely olekaan menettely, joka saattaa johtaa seuraamusten määräämiseen, siitä voi kuitenkin aiheutua vahingollisia taloudellisia seurauksia kyseessä olevat tuet saaneille yrityksille. Kantaja vetoaa oikeuskäytäntöön (asia 85/76, Hoffmann-La Roche v. komissio, tuomio 13.2.1979, Kok. 1979, s. 461; Kok. Ep. IV, s. 341; C-135/92, Fiskano v. komissio, tuomio 29.6.1994, Kok. 1994, s. I-2885; asia T-450/93, Lisrestal v. komissio, tuomio 6.12.1994, Kok. 1994, s. II-1177 ja asia T-260/94, Air Inter v. komissio, tuomio 19.6.1997, Kok. 1997, s. II-997) ja väittää, että komission olisi pitänyt ilmoittaa sille perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta ja että komission olisi pitänyt asettaa sille tämän menettelyn kuluessa määräaika esittää kohtuullisessa ajassa näkemyksensä esille tuotujen tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä, sekä niistä asiakirjoista, joihin komissio oli vedonnut perustellakseen ja tukeakseen yhteisön oikeuden rikkomista koskevia väitteitään. Se katsoo lisäksi, että sitä olisi pitänyt kuulla erikseen.
- 254 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien muistuttaa, että valtioneuvostoa koskevaa hallinnollista menettelyä käydään ainoastaan asianmukaista jäsenvaltiota vastaan. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa riidanalainen päätös on osoitettu Espanjalle eikä asiassa ole kiistetty, etteikö sen puolustautumisoikeuksia olisi kunnioitettu hallinnollisen menettelyn kuluessa.

- 255 Asian T-148/99 kantajan kaltainen tuensaaja kuuluu valtioneutukia koskevassa hallinnollisessa menettelyssä ”niihin, joita asia koskee” perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla. ”Niillä, joita asia koskee” ei kuitenkaan ole oikeutta, johon tässä kanneperusteessa vedotaan. Ne, joita asia koskee, eivät voi suinkaan vaatia sellaisia puolustautumisoikeuksia, jotka on myönnetty niille henkilöille, joita vastaan menettelyä käydään, ja niillä on ainoastaan oikeus osallistua hallinnolliseen menettelyyn (yhdistetyt asiat T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. ja British Midland Airways v. komissio, tuomio 25.6.1998, Kok. 1998, s. II-2405, 60 ja 61 kohta). Niillä on tältä osin perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan nojalla oikeus esittää huomautuksia kyseisessä määräyksessä tarkoitettussa tutkintavaiheessa.
- 256 On kuitenkin selvää, että komissio on pyytänyt ”niitä, joita asia koskee” esittämään huomautuksensa riidanalaisessa päätöksessä tarkoitetuista toimenpiteistä kahdella *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistulla tiedonannolla (ks. edellä 25 ja 27 kohta).
- 257 Vaikka asian T-148/99 kantaja ei olekaan ryhtynyt näiden tiedonantojen johdosta mihinkään toimenpiteisiin, on kuitenkin todettava, että sitä on pyydetty, kuten kaikkia muitakin, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa hallinnollisessa menettelyssä. Näin ollen asiassa on noudatettu niitä menettelyllisiä oikeuksia, jotka asian T-148/99 kantajalla on perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan perusteella.
- 258 Kantajat asiassa T-129/99 vetoavat puolustautumisoikeuksiensa loukkaamiseen, joka perustuu siihen, että komissio ei ole hallinnollisessa menettelyssä maininnut mitään siitä, ettei Ekimen-asetuksen 7 §:n d kohtaa ole mahdollisesti noudatettu.
- 259 On huomattava, että komissio on katsonut riidanalaisessa päätöksessä, ettei Demesan kolmansille luovuttamille tuotantovälineille voitu Ekimen-asetuksen 7 §:n d kohdan perusteella myöntää kyseisen asetuksen mukaista avustusta (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan viimeinen alakohta).

- 260 Koska edellä on jo todettu, että riidanalaisen päätöksen 1 artiklan c alakohta on kumottava siltä osin kuin siinä jätetään nämä tuotantovälineet Ekimen-tukijärjestelmän mukaisten tukikelpoisten kustannusten ulkopuolelle (ks. edellä 138 kohta), tämä väite on jäänyt tarkoituksettomaksi.
- 261 Edellä olevasta seuraa, että neljäs kanneperuste on perusteeton.

V Viides kanneperuste, joka koskee perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan rikkomista

- 262 Ensimmäiseksi kantajat asiassa T-129/99 väittävät, että komissio on kieltäytynyt virheellisesti katsomasta riidanalaisen päätöksen 1 artiklan a—c kohdassa tarkoitettuja tukia perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuiksi aluetuiksi. Ne korostavat tältä osin, että tuen sallittu enimmäisintensiteetti Baskimaassa on 25 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna (riidanalaisen päätöksen II.3 kohdan kolmas alakohta). Demesalle myönnetty avustus, jonka määrä oli 25 prosenttia bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna, vastaa 18,76 prosentin intensiteettiä nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna (riidanalaisen päätöksen II.4 kohdan kuudes alakohta). Näin ollen komission Ekimen-ohjelman perusteella hyväksymä 20 prosentin avustus bruttoavustusekvivalenttina ilmaistuna vastaa 15 prosentin avustusta nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna, joten 10 prosentin lisätuki nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna olisi pitänyt hyväksyä perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.
- 263 On todettava komission myöntäneen riidanalaisessa päätöksessä, että ”Vitoria-Gasteiz sijaitsee alueella, jolle voidaan myöntää aluetukia [perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan] nojalla. Baskimaassa myönnettävän tuen enimmäisintensiteetti on 25 prosenttia nettoavustusekvivalenttina ilmaistuna (pk-yritysten osalta 35 prosenttia)” (riidanalainen päätös, s. 20, toinen alakohta).

- 264 Komission Baskimaalle asettama 25 prosentin enimmäismäärä nettoavustusek-vivalenttina ilmaistuna merkitsee kuitenkin ainoastaan sitä, että komissio joutuu tekemään myönteisen päätöksen sellaisten perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a tai c alakohdan soveltamisalaan kuuluvien Baskimaan aluetukien osalta, jotka eivät ylitä kyseistä enimmäismäärää. Se ei tarkoita kuitenkaan sitä, että jokainen Baskimaassa myönnetty yksittäinen tuki, joka ei ylitä tätä enimmäismäärää, olisi automaattisesti yhteismarkkinoille soveltuva.
- 265 On korostettava, että ainoa komission hyväksymä aluetukijärjestelmä, josta Demesalle on myönnetty tukea nyt käsiteltävänä olevassa asiassa, on Ekimen-asetuksella käyttöön otettu tukijärjestelmä. Kuitenkin ”koska [osa Ekimen-asetuksen perusteella Demesalle myönnetystä avustuksesta] ei kuulu myöskään minkään muun aiemmin hyväksytyyn tukijärjestelmän soveltamisalaan, se on katsottava uudeksi tueksi” (riidanalaisen päätöksen V.2.3 kohdan neljästoista alakohta). Muut riidanalaisessa päätöksessä tarkoitetut tuet eivät kuulu minkään komission hyväksymän yleisen aluetukijärjestelmän soveltamisalaan.
- 266 Näin ollen on katsottava, että komissio on voinut perustellusti todeta riidan-alaisessa päätöksessä (s. 20, kolmas ja neljäs kohta), että tuet, joiden yhteis-markkinoille soveltuvuus on ollut sen tarkasteltavana, ovat luonteeltaan tapauskohtaisia.
- 267 Tapauskohtainen tuki ei voi kuitenkaan estää katsomasta kyseistä tukea perus-tamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a tai c alakohdan nojalla aluetueksi (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-278/92—C-280/92, Espanja v. komissio, 14.9.1994, Kok. 1994, s. I-4103, 49 kohta).
- 268 Tältä osin on todettava, että kantajat asiassa T-129/99 eivät väitä, että Demesalle myönnettyyn tukeen olisi pitänyt soveltaa perustamissopimuksen 92 artiklan

3 kohdan a alakohdassa määrättyä poikkeusta. Kantajien mukaan komissio on virheellisesti kieltäytynyt katsomasta kyseessä olevia tukia perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan kuuluviksi aluetuiksi.

- 269 Riidanalaisessa päätöksessä komissio on katsonut, että Demesalle myönnettyjä tukia ei eri syistä voida pitää aluetukina, jotka täyttävät perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdassa asetetut edellytykset. Se toteaa aluksi, että yhteisössä on jääkaappi/pakastinmarkkinoilla tuotannon ylikapasiteettia, mikä on pakottanut alan laajaan rakennemuutokseen, joka on merkinnyt puolestaan kapasiteetin supistamista, tuotannon siirtämistä ja työpaikkojen määrän alenemista yhteisön sisällä. Demesalle myönnetyt tuet vaikeuttavat tilannetta entisestään (riidanalainen päätös, s. 20, viides alakohta). Tätä taloudellista taustaa vasten komissio arvioi, että kyseiset tuet eivät lisää työpaikkojen nettomäärää yhteisössä, Espanjassa tai Baskimaassa eivätkä ne tuo myöskään muita taloudellisia etuja (riidanalainen päätös, s. 20, kuudes kohta). Komissio toteaa vielä, että ”se, että yhteisön markkinoilla vallitsevan kysynnän on voitu havaita kääntyneen hieman parempaan suuntaan vuoden 1998 aikana, ei muuta millään tavoin sitä seikkaa, että ala pyrkii koko ajan sopeutumaan yhteisön ylituotantokapasiteettiin työpaikkojen määrän huomattavilla supistuksilla” (riidanalainen päätös, s. 20, kuudes kohta). Se vetoaa Baskimaahan sijoittautuneen MCC-konsernin jääkaappitehtaalla olleiden 120 työpaikan lakkauttamiseen, jota perusteltiin alan matalasuhdanteella (riidanalainen päätös, s. 20, kuudes kohta).

- 270 Kantajat asiassa T-129/99 riitauttavat kuitenkin komission riidanalaisessa päätöksessä tältä osin suorittaman arvioinnin, johon sen päätelmä tukien yhteisömarkkinoille soveltumattomuudesta perustui. Yhtäältä Master Cadenan, joka on tämän alan suurin jälleenmyyjä Espanjassa, kertomuksessa esitetty Espanjan kodinkonealaa koskeva tarkastelu osoittaa, että kestokulutustavaroiden markkinat ovat kasvaneet vuonna 1997 viidellä prosentilla vuoteen 1996 verrattuna. Ns. valkoisten tuotteiden markkinat ovat kasvaneet 5,1 prosentilla ja jääkaappi/

pakastinmarkkinat 3,8 prosentilla. Demesan tulo Espanjan markkinoille oli näin ollen voinut tapahtua ongelmitta. Toisaalta joukko komissiolle toimitettuja jääkaappialaa koskevia tietoja osoittaa, että Saksaa ja Itävaltaa lukuun ottamatta Euroopan markkinat ovat kasvaneet vuosina 1996—1997 huomattavasti ja suurimmassa osassa Euroopan valtioita kasvu on ollut noin 10 prosenttia ja Alankomaissa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Espanjassa ja Norjassa tätäkin suurempaa. Jääkaappimarkkinat kasvavat vuosittain keskimäärin 1,7 prosenttia. Markkinat ovat laajentumassa voimakkaasti Skandinaviassa ja Itä-Euroopassa. Jääkaappien tuotanto on noussut Espanjassa 10 prosenttia vuosina 1995—1997.

- 271 Nämä tiedot ovat kantajien mukaan yhdenmukaisia Eurostatin toimittamien tietojen kanssa, ja niissä vahvistetaan, että yhdistelmäjääkaappien tuotanto on huomattavasti kasvanut Espanjassa. Lisäksi Consumer Europe -nimisen aikakauslehden ennustusten mukaan jääkaappien yksikkökohtainen myynti on kasvanut 10 prosentilla vuosina 1996—2001.
- 272 Näiden eri seikkojen perusteella kantajat asiassa T-129/99 päättelevät, että Demesan investoinnista on hyötyä Baskimaalle, jolla on suuria rakenteellisia ongelmia työllisyyden ja Baskimaassa sijaitsevien yritysten kilpailukyvyn osalta, ja että Demesalle myönnetyt tuet eivät vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti. Demesalle myönnetyt tuet on kantajien mukaan katsottava näin ollen tämän määräyksen mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuviksi.
- 273 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen muistuttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen valvoessa tuen yhteismarkkinoille soveltuvuudesta tehtyä päätöstä, johon liittyy monitahoisia taloudellisia kysymyksenasetteluja, tämän valvonnan on kohdistuttava ainoastaan siihen, että menettelysääntöjä ja perusteluvellisuutta on noudatettu, että riidanalaisen ratkaisun perustana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että näitä tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä ei erityisesti ole korvata

omalla taloudellisella arvioinnillaan päätöksen tekijän arviointia (edellä 241 kohdassa mainittu asia Belgia v. komissio, tuomio 29.2.1996, 11 kohta ja T-380/94, AIUFFASS ja AKT v. komissio, tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. II-2169, 56 kohta).

- 274 On todettava, että komission edellä 269 kohdassa esitetyt toteamukset perustuvat asiakirjoihin, jotka on mainittu erikseen riidanalaisessa päätöksessä (V.1 kohta). Kantajat eivät väitä, että komissio olisi vääristellyt näiden asiakirjojen sisältöä.
- 275 Lisäksi on todettava, ettei yhdelläkään asian T-129/99 kantajien esiin tuomalla seikalla voida kumota komission väitettä, jonka mukaan yhteisön jääkaappi/pakastinmarkkinoille on ominaista tuotannon ylikapasiteetti. Yhtäältä on muistutettava, että myös Demesan liiketoimintasuunnitelmassa todetaan, että markkinoilla on ylikapasiteettia (ks. edellä 218 kohta). Toisaalta se, että markkinoilla on tapahtunut myynnin kasvua, ei merkitse välttämättä sitä, että ylikapasiteeteista olisi päästy eroon Euroopassa. Komissio toteaa jopa riidanalaisessa päätöksessä, että ”se, että yhteisön markkinoilla vallitsevan kysynnän on voitu havaita kääntyneen hieman parempaan suuntaan vuoden 1998 aikana, ei muuta millään tavoin sitä seikkaa, että ala pyrkii koko ajan sopeutumaan yhteisön ylituotantokapasiteettiin työpaikkojen määrän huomattavilla supistuksilla” (riidanalainen päätös, s. 20, kuudes kohta).
- 276 Kantajat asiassa T-129/99 eivät kiistä, etteikö kyseessä olevalla alalla olisi jouduttu supistamaan työpaikkoja.
- 277 Näin ollen on pääteltävä, että asian T-129/99 kantajien esittämät väitteet eivät millään tavalla osoita, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen kat-

soessaan, että Demesalle myönnetyt merkittävät tuet ovat jääkaappi/pakastinmarkkinoille syntyvän uuden tuotantokapasiteetin johdosta yhteismarkkinoille soveltumattomia.

278 Viides kanneperuste ei näin ollen ole perusteltu.

Riidanalaisen päätöksen tekemiseen liittyvien asiakirjojen esittämistä koskeva pyyntö

279 Kantajat asioissa T-127/99 ja T-148/99 pyytävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää komission esittämään riidanalaisen päätöksen tekemistä koskevat sisäiset asiakirjansa. Asiassa T-129/99 kantajat pyytävät kaikkien riidanalaiseen päätökseen liittyvien asiakirjojen toimittamista.

280 On todettava, että kantajat eivät ole esittäneet yhtään sellaista seikkaa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että asiakirjoista, joiden toimittamista ne vaativat, voisi olla hyötyä niiden perusteluiden tai riidanalaisen päätöksen laillisuusvalvonnan kannalta.

281 Näin ollen asiakirjojen esittämistä koskevat pyynnöt on hylättävä (ks. vastaavasti edellä 242 kohdassa mainittu asia Cityflyer Express v. komissio, tuomion 102—106 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

- 282 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska osa vaatimuksista on ratkaistu kantajien ja osa komission hyväksi, on määrättävä, että kukin vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 283 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan viimeisen alakohdan mukaisesti on määrättävä, että väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Asiassa T-129/99 nostettu kanne jätetään tutkimatta siltä osin kuin siinä vaaditaan Espanjan Daewoo Electronics Manufacturing España SA:lle (De-

mesä) myöntämästä valtioneudesta 24 päivänä helmikuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 1999/718/EY 1 artiklan d ja e kohdan kumoamista sekä kyseisen päätöksen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan kumoamista.

- 2) Päätöksen 1999/718/EY 1 artiklan a kohta kumotaan asioissa T-129/99 ja T-148/99.

- 3) Päätöksen 1999/718/EY 1 artiklan b kohta kumotaan asioissa T-129/99 ja T-148/99.

- 4) Päätöksen 1999/718/EY 1 artiklan c kohta kumotaan asioissa T-129/99 ja T-148/99 siltä osin kuin siinä jätetään Ekimen-tukijärjestelmän nojalla tukikelpoisten kustannusten ulkopuolelle tuotantovälineet, joiden määräksi on arvioitu 1 803 036,31 euroa.

- 5) Päätöksen 1999/718/EY 1 artiklan e kohta kumotaan asioissa T-127/99 ja T-148/99.

- 6) Päätöksen 1999/718/EY 2 artiklan 1 kohdan a alakohda kumotaan asioissa T-129/99 ja T-148/99 siltä osin kuin siinä viitataan kyseisen päätöksen 1 artiklan a ja b kohtaan sekä siltä osin kuin siinä määrätään Espanjan kuningaskunta perimään Demesalta takaisin kyseisen päätöksen 1 artiklan c kohdan kumottuun osaan kuuluvat tuet.

- 7) Päätöksen 1999/718/EY 2 artiklan 1 kohdan b alakohta kumotaan asioissa T-127/99 ja T-148/99 siltä osin kuin siinä viitataan kyseisen päätöksen 1 artiklan e kohtaan.
- 8) Kanteet hylätään muilta osin.
- 9) Asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Azizi

Lenaerts

Tiili

Moura Ramos

Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä maaliskuuta 2002.

H. Jung

M. Jaeger

kirjaaja

kolmannen laajennetun jaoston puheenjohtaja